

WAWA!
CITEȘTE - MĂ!

CONSILIUL JUDEȚULUI GALAȚI

DUNĂREA DE JOS

FONDAT ÎN 1908 - SERIE NOUĂ (ANUL XI) NR. 128 OCTOMBRIE 2012
REVISTA LUNARĂ A CENTRULUI CULTURAL DUNĂREA DE JOS

Suflet către Suflet!

Întâlnirea directorilor școlilor populare de artă din țară

Întâlnirea directorilor școlilor populare de artă din țară, găzduți de Președintele Consiliului Județean Cluj, Horea Uioreanu și directorul școlii din Cluj, Vasile Corpodean, unde a fost prezent și directorul CCDJ Galați, Sergiu Dumitrescu.

Zilele Europene ale Patrimoniului

În cadrul Zilelor Europene ale Patrimoniului, la Muzeul Satului din Pădurea Gârboavei, s-au inaugurat atelierile de olărit și de împletituri nuiete. Elevii școlilor 9, 16, 22, 41 și Liceul cu Program Sportiv au participat la demonstrații ale meșterilor Mocanu Maricel (olărit) și Jenică Vrabie (împletituri nuiete). Cu ocazia acestui eveniment a fost lansat și filmul etnografic *Meșterul dogar*, realizat în comuna Smulți în atelierul lui Vasile Burlibașa.

În acest
număr

apler

Septembrie

REVISTA

Și te
câte suflet!

DUNĂREA DE JOS

FESTIVALUL NAȚIONAL DE EPIGRAMĂ

„UMOR LA MILA 80”

paginile 3, 20 și 21

Petre

75 de ani

Manolache

pagina 21

Un Om de rugăciune...

pagina 27

Un renumit ambasador al navigației la Dunărea de Jos

pagina 34

CARTEA DE DUHOVNICIE A PREOTULUI NICOLAE DRĂGUȘ

Pr. Eugen Drăgoi

pagina 36

OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN 80 SCHIȚE UMORISTICE

pagina 38

Morphochroma
- la pagina
45

Rubrică nouă:

**Atelier de demontat păpuși,
de Simona Toma**

pagina 26

CENTENAR ION MINCU

paginile 8-9

România, citește-mă!

semnează *Katia Nanu,*
Radu Moțoc și Georgiana Nadă

paginile 10-15

AL ȘAPTELEA DE PE CUTEZĂTORUL (II)

pagina 16

Poeme de *Laura Dan*

pagina 25

Poeme de *Gabriel Gherbăluță*

paginile 22-23

Metamorfoză LXXV

Când cobor din bloc un înger mă ia de mâna
Și cu ochii închiși mă duce la colțul străzii
Îngerul de acolo

Mă ia de ceafă și începe
Să-și facă pantofii cu mine
Eu nu am nimic împotrivă

Mă bucur

Sunt și eu bun la ceva

Îngerul de la colțul străzii își admiră

Chipul în oglinda pantofilor

Mă ia de mână și cu respirația mirosind a colivă

Mă duce pe malul Dunurii

Îngerul de acolo nu e înger

Se terminaseră

Sau erau în concediu cu toții

Pescărușul - înger mă ia de mână

Și mă hrănește cu bucăți de pâine

Înmuiate în vodcă

Mă reîntorc acasă pe același drum

Mirându-mă de unde au apărut

Atăția îngeri

Cronici de carte
semnate de
N.Colceriu, D.Anghel,
a.g.secară

Ecouri în mass media - **Angela Ribinciuc** a scris în cotidianul
Viața liberă: **Concursul Internațional de
 Muzică Pop pentru tineri
 „Silver Yantra”**

Fotografii de Nicolaie Sburlan

“Cea de-a zecea ediție a Concursului Internațional de Muzică Pop pentru tineri „Silver Yantra”, desfășurată în Bulgaria, la Veliko Târnovo, a reunit soliști valoroși din 15 țări. Deși a fost cel mai greu concurs la care au participat până în prezent, elevii profesoarei de canto Monica Măciuceanu, de la Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, s-au întors și de data aceasta cu premii frumoase, pe măsura talentului și muncii lor: Ramona Popa a primit Premiul I (la categoria de vârstă 13-16 ani) precum și calificarea la două festivaluri, la San Remo și în Malta. Inclusiv câștigătoarea Trofeului, o solistă din Albania, a felicitat-o pe Ramona, spunându-i că are o voce extraordinară.

Sorina Caramfil (la categoria de vârstă 9-12 ani) a primit Premiul juriului copiilor pentru cea mai bună prezență scenică și invitația de a merge anul viitor în Malta. Gabriela Munteanu (tot la categoria 9-12 ani) și Diana Movilă (la categoria 5-8 ani) au primit câte o Mențiune, iar profesoara Monica Măciuceanu a fost recompensată cu Premiul de Excelență pentru cea mai bună și mai complexă prezență în festival a reprezentanților școlii de muzică din Galați.

Cu alte cuvinte, copiii noștri sunt la înălțime peste tot pe unde se duc, impresionând atât juriul, cât și publicul prin voce, ținută, mișcare scenică, dar și prin alegerea inspirată a repertoriului. Pe 20 octombrie, urmează Festivalul Neghiniță de la Bacău, unde le ținem, din nou, pumnii strânși.”

În fotografia 2, Răzvan Sburlan, invitat de onoare al manifestării cu o expoziție foto primind o distincție din partea unui organizatorilor.

FESTIVALUL NAȚIONAL DE EPIGRAMĂ „UMOR LA MILA 80”

Ediția a XV-a, Galați, 12-14 oct. 2012

Cu prilejul Festivalului Național de Epigramă „Umor la Mila 80”, ediția a XV-a, desfășurat la Galați în zilele de 12-14 oct. 2012, s-a organizat un concurs de literatură umoristică pe două secțiuni:

1. Secțiunea „EPIGRAMĂ” cu temele : „Plagiat “ și „Umbră”

Au participat 69 de autori din 5 țări:

România - 64 autori
R. Moldova - 2 autori
Canada - 1 autor
Serbia - 1 autor
Germania - 1 autor

Comisia de jurizare, formată din epigramiștii gălățeni : **Ion Moraru, Constantin Cristian și Vasile Plăcintă**, a acordat următoarele premii:

Premiul I - Petru Ioan Gârda - Cluj Napoca
Premiul II - Vasile Larco - Iași
Premiul III - Gh. Constantinescu - Brașov
Mențiune - C-tin Tudorache - Ploiești
Mențiune - Vasile Vajoga - Iași
Premiul special „In memoriam- Victor Feru” - Gh. Bălăceanu- Iași
Premiul special „In memoriam- Ion Bahu” - Ionel Negruț- Brăila

2. Secțiunea „CARTE DE EPIGRAME”

Au participat un număr de 16 volume de autori de epigrame.

Comisia de jurizare, formată din scriitorii gălățeni: **Cezarina Adamescu, Dan Căpruciu și A.G. Secară** a acordat premii următorilor autori:

-Gh. Bâlici, T.Popovici, Ion Diviza - Chișinău- „Umor la puterea a treia”
-Florina Dinescu Dinu - Ploiești - „Cu muza la taifas”
-Ioan Toderașcu-Costești, Vaslui - „Aripi cu țepi de alint”
-Mihai Sălcuțan - Buzău - „Zbor cu parapoanta”
-Eugen Albu- Cluj Napoca - „În cursul zilei de azi-noapte”
-Ștefan Cornel Rodean- Sibiu - „Dați-mi voie!”

Premiul special „In memoriam-Florin Cristea”:

-George Zarafu – București - „Lumea prin care am trecut”

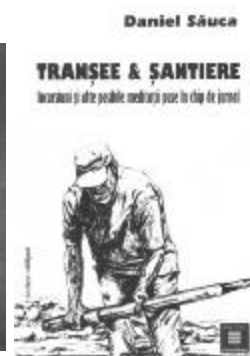
Premiul special „In memoriam-Paul Negulescu” :

-I.V. Maftai Buhăiești - „Întâlnire cu Păstorel”

Felicităm premianții și le dorim succes în activitatea literar-umoristică!
La paginile 20-21 aveți o selecție dintre cele mai reușite epigrame.

Ion Moraru -
Președintele Clubului Umoriștilor
„VERVA”- Galați

Semnale editoriale

Anul
I.L. Caragiale

A-l citi și a-l reciti pe...Caragiale

George Lateș

Numele lui Caragiale se leagă, într-un mod paradoxal, de cel al lui Cuza, domnitorul care dă prima lege a învățământului obligatoriu de patru clase în orice așezare ce avea deja o biserică. Sfătuit de miniștrii săi, printre care Alecsandri și Kogălniceanu erau numele cele mai cunoscute, Cuza hotărăște ca preotul să se ocupe de ridicarea unei construcții, evident pe terenul bisericii, în care să adune copiii satului și să le găsească un învățător, iar dacă nu reușește să le fie el însuși dascăl, astfel ca, în câțiva ani, toți cei care ar fi putut fi luminați prin carte să treacă prin metamorfoza accederii la cuvânt prin litera scrisă sau tipărită. În târgurile moldo-muntene situația era puțin mai bună, căci aici existau deja câteva școli patronate fie de biserică, fie de comunitățile locului. Într-o astfel de școală, regândită în vremea lui Cuza, s-a luminat într-ale scrisului și copilul Ion Luca, cel născut într-o familie de greci ce-și câștigau traiul zilnic luând în arendă pământuri ale mănăstirilor închinat Sfântului Munte. Chiar dacă domnitorul Cuza va seculariza averile acestora, dar și ale celor moldovenești sau muntenești, lipsindu-i pe părinții săi de privilegiul preemțiunii în dobândirea dreptului de exploatare a pământurilor mănăstirești, Caragiale, matur fiind, își va aminti cu duioșie și lirism de dascălul său și de domnitorul care le-a vizitat școala. A fost o întâlnire într-un nemurire, căci copilul Ion Luca va deveni peste ani un clasic al literaturii române, iar domnitorul își va lega definitiv numele de Unirea cea mică din 1859, fără de care n-ar fi fost posibilă cea din 1918. Dincolo de mirajul descoperirii actului citirii, grație unei legi înțelepte, destinul celor doi se aseamănă spre final de existență prin exilul impus voievodului în 1866 sau pe cel autoimpus al dramaturgului din 1902 în același spațiu cultural al Germaniei. În plus, moartea i-a avut pe cei doi în mod similar, ambii fiind readuși din spațiul tedesc spre a fi înhumați și venerați în pământul și între semenii pe care i-au iubit slujindu-i cu sceptrul sau cu condeiul. E un episod de istorie, rareori scrisă, pe care însă un tânăr o poate descoperi citind sau recitind texte caragialiene și punându-și minime întrebări despre motivele care l-au îndemnat pe dramaturgul matur

să-și amintească cu atâta căldură de un dascăl și un voievod din alte vremuri.

I se atribuie, pe merit, lui Caragiale calitatea de clasic al literaturii române, iar canonul literar nu-l ocolește indiferent cât de restrâns sau de larg e cuprinsul său. Contestațiile la adresa omului au luat forma câtorva cârteli, în genul celei a lui Caion, dar cele la adresa scrisului său încă n-au apărut; nu-i exclus ca așa ceva să se întâmple într-o zi. Cine credea până mai deunăzi că niște tineri rebeli, împinși de la spate de câțiva critici maturi, vor putea scrie, deci gândi și pune în cuvinte, articolele din *Dilema* de mai bine de un deceniu? Ceea ce s-a vrut o bătălie canonică s-a transformat într-un bluf pe care istoria literară l-a înregistrat deja la categoria bizarerii de diferite facturi. A avut însă și un efect benefic, acela de a fi consolidat și pus în evidență soliditatea edificiului literar al poetului clasic. De aceea ne întrebăm dacă n-ar fi utilă și o contestație la adresa scrisului dramaturgului emblematic al cărui efect previzibil ar fi fost unul de consolidare a statului de clasic al literaturii, adică, în sens etimologic, demn de studiat în școală. Aproape că e de preferat o astfel de încercare a rezistenței la schimbările de mentalitate și percepție culturală celei căreia i se supun un Ion Creangă sau Ioan Slavici, a căror lipsă din multe manuale școlare n-o mai deplânge nimeni. Argumentele didacticienilor nu sunt de ignorat, dar nasc o întrebare care ne tulbură: ce s-ar întâmpla cu textele lui Caragiale, mai ales prozele scrise în genul scurt (momente, schițe, nuvele, povestiri, basme etc.) dacă programa școlară le-ar ocoli. Cât de citit, căci de recitit de aproape nu îndrăznim să vorbim, ar mai fi atunci I.L. Caragiale? Cât de frecventabil ar mai fi numele său pentru editori de carte școlară dacă ar fi ocolit de curiculă?

Ar putea televiziunea, prin arhiva ei de înregistrări făcute în anii antedecembriști să mențină viu interesul pentru acest tip de texte ale marelui dramaturg sau ar fi doar un remember la ani rotunzi de viață sau moarte ai acestuia?

O atare perspectivă, care ne tulbură gândirea de cititor care a considerat mereu mai relevantă relectura decât lectura primară, a asumărilor de suprafață, factologice și impresioniste, n-o putem ignora.

Ceea ce-l salvează pe scriitorul Caragiale e însă dramaturgia sa, piatră de încercare pentru orice actor, regizor sau instituție teatrală, inclusiv pentru autorii de momente școlare care propun ca text reprezentativ pentru genul comediei *O scrisoare pierdută*, din lipsă de altceva echivalabil ca valoare clasică și nu neapărat dintr-un atașament necondiționat față de numele autorului acesteia.

Dusă mai departe, ideea valorizării prin lectură naște altele la fel de problematice la care doar sociologii lecturii ar putea răspunde.

Prima întrebare care ne incomodează gândul de practician ar fi aceea legată de capacitățile de iluzionare ale generației Internetului; cât de dispusă mai e aceasta de a se lăsa sedusă de un univers ficțional în care cuvântul nu mai e dublat de imagine și *sound*.

A doua e cea legată de distanța ce separă (temporal și spațial chiar) lumile conturate de Caragiale în maniera puzzle de ceea ce oferă astăzi mass media sau cartea pentru cei încă dispuși să mai citească ceva. Nu cumva secolul scurs de la moartea autorului a adus schimbări atât de mari în imaginarul colectiv, încât decodificarea textelor sale reclamă subsolului de pagină care să depășească eventual textul autorului? A treia întrebare dintr-o serie mult mai largă e aceea legată de potențialul remarcabil de traductibilitate al textelor sale, mult peste cel al lui Eminescu sau Creangă, insuficient exploatat de traducători care să fie vorbitori nativi ai limbii primitoare și creatori de notorietate în cultura țării lor.

Din când în când Caragiale mai e și tradus în limbi de largă sau redusă circulație, ecoul acestor traduceri e minimal, iar efectul de lectură în alte spații culturale ca și inexistent.

Să ne păstrăm totuși optimismul: Caragiale a fost, este și va fi o certitudine a literaturii române. A-l citi seamănă cu o scufundare de scurtă durată. A-l reciti e cu totul altceva, căci cuvântul se așază altfel în context, enunțul, extrem de parcimonios, devine discurs incitant și luminator, iar efectul de durată e cel de fidelizare a cititorului care va reveni cu plăcere sporită la același text tocmai pentru a-și verifica abilitățile de descoperitor de sensuri noi ale textelor favorite.

Ca să ajungi la relectură nu poți ocoli însă lectura!

Emisiune filatelică România- Armenia ¹.

Biserica mănăstirii armenești Hagigadar la 500 de ani

Nu departe de Suceava pe vârful Dealului Bulai, acum 500 de ani, doi frați armeni au poposit în drumul lor spre Budapesta, unde intenționau să-și vândă turma de vite.

În timpul somnului, celor doi frați le-a apărut în vis Maica Domnului care le-ar fi spus: "Vă binecuvântează să vă izbutească negoțul și familiile voastre să trăiască în bunăstare. Și dacă va fi așa, vă cer ca atunci când vă veți întoarce pe locul acesta să ridicați o mănăstire cu hramul Maicii Domnului".

Afacerile celor doi frați au mers bine, și la întoarcere s-au oprit din nou pe vârful dealului, au mulțumit Maicii Domnului și au hotărât să ridice o mănăstire din piatră, fortificată, pe care au numit-o Hagigadar (în limba armeană: *hagiuik* - dorință și *gadarel* - a împlini).

Mănăstirea Hagigadar, aflată în satul Bulai din comuna Moara (jud. Suceava), este atestată începând cu anul 1512.

Biserica armeană a fost construită în timpul domniei lui Bogdan cel Orb, de către Drăgan Donavac, negustor armean de vite, fapt menționat într-o inscripție dăltuită lângă ușa de intrare în biserică.

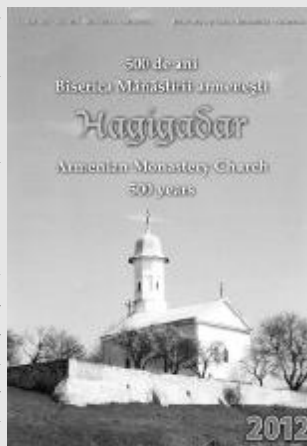
Biserica a fost ridicată în trei etape, prima fiind între 1512-1513, când exista numai naos și altarul. A doua etapă este înscrisă în a doua jumătate a sec. al XVII-lea când s-a construit actualul pronaos și o turlă octogonală. În a treia etapă, din a doua jumătate a sec. al XIX-lea, s-a demolat zidul care separă pronaosul de naos, iar biserica a dobândit actuala configurație.

În perioada cât Bucovina a fost sub ocupație habsburgică, biserica a devenit o mănăstire de maici sub denumirea „Metocul cel armenesc”.

Hagigadarul nu este cunoscut numai ca loc unde se împlinesc dorințele, este și locul unde în toamna anului 1943, arhimandritul Vazken Balgian (născut la București în anul 1908), viitorul Catolicos de Ecimiadin și Patriarh Suprem al tuturor armenilor (1955-1994) a petrecut o perioadă canonică de 40 de zile, după hirotonie.

Mănăstirea Hagigadarul a fost inclusă în anul 2004 în lista Monumentelor Istorice din județul Suceava.

Datorită valorii sale istorice și estetice și a faptului că se împlinesc 500 de ani de existență a Bisericii Mănăstirii Hagigadar, aceasta a fost aleasă ca element tematic al emisiunii comune de mărci poștale România □ Armenia, pe care **Romfilatelia** a introdus-o în circulație. (R.M.)

¹ Data introducerii în circulație: 11.08. 2012

Dragi iubitori ai dansului popular, vi se pregătește ceva!

Sub îndrumarea artistului emerit Theodor Vasilescu și a maestrului coregraf Marin Barbu (foto 1), dansatorii ansamblului folcloric „Doina Covurluiului” pregătesc momente inedite. După însușirea și interpretarea ireproșabilă a suitei de dansuri dobrogene, membrii ansamblului deprind mișcări și dansuri tradiționale, pentru

îmbogățirea repertoriului, pe ritmuri din zona Munților Carpați, în special din Ardeal și Întorsătura Buzăului, dar nu numai, de la aceste repetiții surprinzând noi imagini în acest foto-reportaj realizat în ziua de 10 octombrie 2012.

Timp de câteva zile, în a doua săptămână a lunii octombrie, în sala cu oglinzi a Centrului Cultural Dunărea de Jos s-au auzit îndemnul: „Învârtita s-o jucăm, măi/ S-o jucăm, să n-o uităm, măi” sau „Ăsta-i jocul de învărtit, măi/ De-nvârtit, de potrivit, măi/ Să jucăm o săptămână, să dăm fata pe sub mână...”

Nicovala și ciocanele pe care le zăriți într-o fotografie cu nea Mărin ne dovedesc că dansul nu este numai ritm, joc, transpirație, perseverență, ci și meșteșug adevărat!

Foto-reportaj: a.g.secară

Sesiunea națională de comunicări științifice Istro-Pontica

Institutul de Cercetări Eco - Muzeale Tulcea a organizat în perioada 20-22 septembrie 2012 *Sesiunea națională de comunicări științifice Istro-Pontica*. Structurată pe mai multe secțiuni: Modalități noi de valorificare expozițională a patrimoniului muzeal, Conservarea și restaurarea bunurilor culturale și Educație muzeală, manifestarea a reunit specialiști și personalități în domeniu din întreaga țară. Cu acest prilej, în cadrul Muzeului de Etnografie și Artă Populară a fost vernisată expoziția "Dragu mării copilăș", într-o abordare multietnică, în cadrul căreia a fost valorificat patrimoniul muzeal, care reflectă ritualurile de naștere.

Centrul Cultural "Dunărea de Jos", prin Secția Cercetare, Conservare și Valorificare a Creației și Tradiției Populare a participat la această manifestare științifică, în cadrul primei secțiuni, cu tema "Noi abordări în promovarea tradiției și creației populare", bucurându-se de aprecieri din partea asistenței.

Anișoara Stegaru Ștefănuță

Conferința Națională a Asociației de Științe Etnologice din România

În perioada 27-29 septembrie 2012, **Asociația de Științe Etnologice din România**, în parteneriat cu **Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu** au organizat ediția a VIII -a a Conferinței Naționale ASER, cu tema **Viziuni și metode în etnologia actuală**. Organizată în incinta Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, conferința a reunit personalități recunoscute în plan național și internațional, specialiști, în domeniul etnologiei, reprezentând un bun prilej pentru schimbul de idei, cunoștințe și preocupări în domeniu. În cadrul Secțiunii **Proiecte recente**, **Centrul Cultural**

"Dunărea de Jos", prin Secția Cercetare, Conservare și Valorificare a Creației și Tradiției Populare a prezentat o serie de proiecte și publicații dintre care amintim: Costumul popular unitate și varietate la "Dunărea de jos" - proiect finanțat prin Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova; Muzeul Satului - Gospodărie Tradițională - □

proiect finanțat AFCN; "La Dunăre de Sânzieni" - proiect finanțat AFCN; și "Horelor surorilor" - antologie de jocuri populare din județul Galați. Proiectele prezentate s-au bucurat de un interes deosebit din partea specialiștilor.

În cadrul acestei întâlniri s-au stabilit bazele unui parteneriat între Centrul Cultural "Dunărea de Jos" și Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu, în

vederea realizării unui schimb de experiență privind modalitățile de conservare și protejare a patrimoniului muzeal, și colaborarea cu specialiști din cadrul instituției

amintite, în vederea cercetării și identificării în județul Galați a unor elemente de arhitectură tradițională, având ca rezultat reprezentarea unei gospodării tradiționale din zona noastră în cadrul Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu.

A.S.Ș.

CENTENAR ION MINCU

(1852-1912)

Episodul I, de Radu Moțoc

Personalitatea lui Ion Mincu este legată de perioada de formare a arhitecturii moderne românești. Dezvoltarea științelor, artei și culturii din care face parte și arhitectura, sunt legate de evoluția istoriei. Denumirea de „arhitect” în Țările Române, până la începutul secolului al XIX-lea, nu era cunoscută, se utiliza termenul de „staroste de zidari”. O excepție o constituie spătarul Mihai Cantacuzino, care la începutul sec. al XVIII-lea studiasse în Italia și arta arhitecturii, ceea ce însă constituie un caz izolat ¹.

Constituirea statului român modern și câștigarea independenței au creat condiții favorabile dezvoltării activității din domeniul construcțiilor, care vizau locuințe private și sedii de instituții, precum: bănci, ministere, palate de justiție, etc.

Soluțiile adoptate pentru arhitectura noilor clădiri nu puteau fi altele, decât cele încadrate în stilul eclectic caracteristic a c a d e m i s m u l u i școlii franceze, care domina arhitectura Europei din perioada respectivă. Pentru acele timpuri, în România era firesc, ca arhitecții după planurile cărora au fost construite aceste clădiri să fie francezi sau români, cu studii la „Școala Națională de Arte F r u m o a s e ” din Paris.

Semnalăm câteva dintre cele mai importante clădiri ridicate în această perioadă:

- Banca Națională a României, care constituie opera arhitecților Cassien Bernard și Albert Galleron (1883-1885);

- Ateneul Român, conceput de arhitectul francez Albert Galleron în spiritul eclecticismului de școală franceză. (1886-1888);

- Palatul de Justiție din București, executat după planurile arhitectului A. Ballu. (1890-1895);

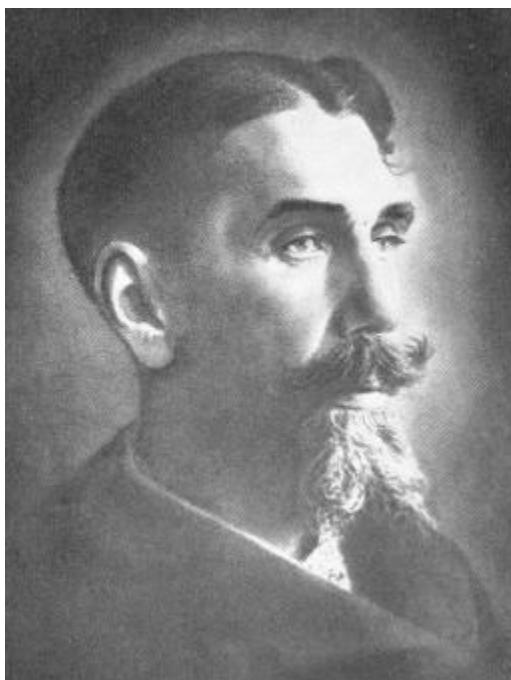
- Palatul Ministerului Agriculturii, construit în anul 1896, arhitect Louis Blanc;

- Palatul Casei de Economii și Consemnațiuni, arhitect Paul Gottereau. (1896-1900);

- Universitatea „A.I.Cuza” din Iași, construită după planurile arh. Louis Blanc. (1896);

- Teatrul Național din Iași (1896) și cele din Cluj și Oradea, constituie opera arhitecților Fellner și Helmer;

- Palatul Poștei Centrale, opera arhitectului Alex. Săvulescu. (1900) ².

Arhitectura românească din ultimul deceniu al sec. al XIX-lea și primele două decenii ale următorului secol, a făcut un pas înainte pe drumul eliberării de sub tutela atotputernică a ce se numea, academismul „Școlii de Belle-Arte” din Paris. În țările europene se afirma ideea de a se utiliza specificul național în artă. Acest spirit l-a preocupat și a fost promovat de către Alexandru Odobescu, care îi îndemna pe arhitecții români să: „studieze cu atenție și să nu piardă nici o ocazie de a folosi toate elementele artistice, care se regăsesc în monumentele românești rămase din trecut” ³.

Primul arhitect care a încercat să opună eclecticismului din arhitectura acelor timpuri, opere noi, în ale căror forme se afirmau pentru prima dată trăsături specifice naționale, a fost **Ion Mincu (Fig 1)**.

Ion Mincu s-a născut la Focșani, în data de 20 decembrie 1852. Studiile secundare și le face la Liceul „Unirea” din Focșani, în perioada anilor 1863-1871. În anul 1871 se înscrie la „Școala Națională de poduri și șosele” din București, pe care o absolvă în anul 1875, obținând diploma de inginer. Paralel cu ingineria, a studiat câțiva ani la „Școala de bele-arte și pictură” de

la București. După o practică de doi ani ca inginer, renunță la cariera de inginer și în anul 1877 se înscrie la celebra deja „École des Beaux-Arts” din Paris, obținând diploma de arhitect în anul 1884. Remarcat de Asociația arhitecților francezi, primește din partea acestora, un premiu în anul 1883.

Călătoria de studii pe care Ion Mincu o efectuează în Spania, îi va deschide universul coloristic și pitoresc al artei iberice.

„Spre deosebire de alți arhitecți, el n-a devenit un rob al manierei deprinse pe băncile școlii, referitor la academismul eclectic, care stăpânea mințile multor arhitecți din Franța”, afirmă profesorul arhitect Grigore Ionescu.

Pentru a concepe lucrări noi de arhitectură, cu motive naționale, era nevoie de a cunoaște temeinic arta populară și cu precădere arhitectura românească veche.

Lucrările lui Ion Mincu nu sunt numeroase.

1. O primă grupare o constituie o serie de locuințe de tip vilă sau locuințe reprezentative, ale unor familii aristocrate, cum sunt:

- Casa Vitzu - 1884
- Casa Lahovary - 1886
- Casa Monteoru – 1889
- Casa Vernescu – 1889
- Casa Robescu din București – 1890
- Casa Robescu din Galați – 1896
- Vila Robescu din Sinaia – 1897
- Casa N.Petrașcu – 1904

2. Din categoria edificiilor publice, care includ și cele două proiecte nerealizate: „Ospelul Comunal” (Primăria Capitalei) și fațada Ministerului de război, trebuie amintite următoarele proiecte finalizate prin executarea clădirilor:

- Școala centrală de fete – 1890
- Palatul administrativ din Galați – 1904
- Banca Comerțului din Craiova, construcția finalizată în anul 1912

- „Bufetul” sau „Cârciuma românească” din București – 1892

3. Pe lângă cele două categorii de clădiri menționate, trebuie amintită și arhitectura cavourilor, pe care arhitectul le-a realizat în cimitirul Belu din București, pentru familiile: Gheorghieff, Cantacuzino și Ghica, care întregesc opera arhitectului „cu o notă de gravitate monumentală”⁴.

4. Pentru a întregi complexitatea lucrărilor abordate de arh. Ion Mincu, merită a fi semnalată

atenția acordată de acesta artelor aplicate, precum proiectarea mobilierului catedralei din Constanța.

Pentru a doua comandă primită ca arhitect, „**Casa Lahovary**” din București, Ion Mincu a studiat timp de un an mai multe mănăstiri și case vechi țărănești din județul Argeș și Vâlcea, după care a trecut la executarea proiectului⁵. Această clădire ridicată în anul 1886 a produs oarecare senzație în lumea artistică, pentru că era prima încercare de a se realiza o arhitectură inspirată din tradiția națională. (**Fig. 2**)

O caracteristică a lucrărilor lui Ion Mincu, care se regăsește și la Casa Lahovary, îl constituie arcul lancioat (are forma unui vârf de lance), despre care

specialiștii o consideră „nu doar o imagine pitorească, reflectând unele înclinații romantice de inspirație mauro-venețiană. Originea arcului lancioat din majoritatea lucrărilor românești ale lui Mincu trebuie căutate în faptul că el constituia un element caracteristic ultimei perioade a sec. al XVIII-lea din București, și care se recunoaște - printre altele - la biserica Sf. Elefterie, Batiște și mai ales Stavropoleos”⁶. Ce este deosebit de expresiv la Casa Lahovary și care constituie elementul dominant, este peronul de acces acoperit, pe care arhitectul îl tratează sub forma unui pridvor de casă boierească.

Note:

¹ Mihai Caffé, *Ion Mincu*, Ed. Minerva, București, 1970, p.5.

² Grigore Ionescu, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, Ed. Academiei, București, 1982, p. 538-539, 541-542, 544-545.

³ Ibidem, p. 548.

⁴ Mihai Caffé, op. cit, p.23.

⁵ După mărturisirea primului biograf, scriitorul N.Petrașcu.

⁶ Mihai Caffé, op. cit, p. 26.

Katia Nanu

România, citește-mă!

Internet tango

Cum deschizi calculatorul, țipă Facebook-ul la tine: „Deschide-mă, deschide-mă!” Ai mesaje necitite, chemări neurmăte, apeluri ignorate. Internetul te cheamă să socializaliezi, dar și să îți satisfaci curiozitatea. Deschizi cutia cu minuni, căsuța ta cu mailuri. Mesajele sunt atât de diverse încât pierzi noțiunea timpului. Te poți plimba liniștit prin America să vezi marele Canion din avion, ai posibilitatea să faci cunoștință cu o țară miraculoasă, Katar, să vezi cum se mai distrează turiștii în Grecia sau ce are pe dinăuntru catedrala din Albi, Franța. Și asta dacă ești interesat de geografie, de turism sau de artă, pentru că, pe lângă documentarele BBC sau albumele cu picturi celebre, orizontul tău se poate lărgi cu ajutorul internetului până la miraculoasele broderii pe frunze, desene pe asfalt, felicitări din ceramică sau lampadare din cristal colorat etc. Și dansul continuă. Există informații utile, sute de rețete pentru mâncăruri și prăjituri, site-uri cu vinuri și cozonaci, fructe exotice și alimente dietetice, sfaturi eco și vegan, medicamente miraculoase, reacții necunoscute ale propriului organism, propuneri pentru diete miraculoase, sfaturi pentru creșterea copiilor, forumuri pentru boli, simptome, medicamente și multe, multe altele. Viața socială, politică, divertismentul, muzica, lectura, orice poate fi asigurat cu câteva clicuri. Și nu trebuie nici măcar să cauți, pentru că o lume întreagă vine către tine, și se pune la dispoziție în format prescurtat, pe limbajul tuturor, gata mestecată, numai bună de îngurgitat fără efort prea mare. Scurte sau lungi, interesante sau anoste, răutăcioase sau pur informative, mesajele pe internet sunt atât de multe încât, dacă îți pui mintea, pierzi zile și nopți căutând să te ții la curent, să le vezi pe toate, să le compari, să faci o analiză, să cauți ce nu știi ca să înțelegi ce primești. Asta pentru un om matur, care a mai trecut și cu ochii printr-un număr oarecare de cărți în viața lui. Virginii într-ale bibliotecilor sunt victime sigure ale acestei lumi miraculoase și atât de

oferțante. Internetul te poate face prizonier într-o închisoare cât dimensiunile unui ecran. Și încă n-am vorbit de jocuri...

Partener, televizorul!

Mai există un buton care, odată apăsat, te duce cu mintea în toate părțile și cu timpul către bătrânețe. Televizorul. Indiferent în ce categorie de telespectatori te încadrezi, cei pasionați de știri, de politică, de telenovele, filme serioase, animale sau descoperiri științifice, lumea micului ecran este darnică și atotcuprinzătoare. Uneori nici nu mai trebuie să citești, ci doar să ascuți, iar viitorul pare să ne pregătească surprize și în această direcție. Se propun legi pentru subtitrarea filmelor, să nu ne mai obsim să urmărim literele mici din josul ecranului, să ciulim doar urechea și informația e gata. Mă gândesc că obiceiul americanilor de a mânca hrană semipreparată, atât de hulit în ultima vreme când reîntoarcerea la natură câștigă teren, e nimic pe lângă mestecarea replicii și regurgitarea ei pe limba română. Am văzut deja inclusiv filme muzicale pentru copii... cântate pe limba noastră. Nu contează că interpretul nu era deloc de talia... originalului. Și încă n-am spus nimic despre filme sau seriale captivante, despre canalele TV poziționate într-un anumit domeniu, artă, muzică, desene animate, concursuri, cumpărături etc. Oferta este de-a dreptul năucitoare. Iar cititul un minim deranj adiacent.

Un ziar, o carte

Undeva pe aproape, în sfera comodităților imediate, stau lecturile dirijate. Și nu mă refer aici la presă, deja speriată de propria sa putere și libertate și care a ajuns să nu mai transmită informații ci conserve de adevăr preambalat, însă second hand... Această presă, sedusă de voriorismul cancaneriilor și

de sclipiciul vedetelor siliconate nu mai scrie scrisori, ci lasă mesaje. Scurte, defective de subiect sau predicat, șchioape și, de cele mai multe ori, neinspirate. Ce să mai citești când fotografiile vorbesc de la sine? Și totuși, această presă este cea care a umplut bibliotecile românilor, cam anapoda, uneori fără un plan exact sau o direcție clară, cu cărți. Inițiativa generoasă și inteligentă a ziarului "Cotidianul", urmat de "Jurnalul național" și apoi toate celelalte publicații cu posibilități și oameni inspirați la cârmă, a eșuat deja în pietrele și DVD urile oferite astăzi de "Gazeta sporturilor". Însă existența ei nu poate trece neobservată.

România și-a expus biblioteca pentru toți, fosta BBT, atât de îndrăgită de generația mea, pe toate tarabele, cu mândria unei națiuni învingătoare. Cărțile căutate pe sub tejghea pe vremea lui Ceaușcă, trase la xerox sau cumpărate la suprapreț, vă vine să credeți că o pilă la librărie era un miracol?, au devenit accesibile tuturor. Uneori cu o traducere mult mai necăjită, alteori pe hârtie de împachetat, dar venite cu ritmicitate în fiecare săptămână, titlurile literaturii române sau universale au intrat în casele oamenilor, s-au așezat în rafturi, aproape strigând la copii și tineri: „Citește-mă, citește-mă!” Poate nu toate au fost și citite, dar existența lor e palpabilă și ar putea fi oricând scoase din raft pentru a-și împlini menirea.

Povești de adormit copiii

Povestea asta cu lectura, pentru că a devenit un fel de poveste, plictisește deja copii. Cum vorbești despre citit cu un adolescent bine crescut și inteligent, cu note mari și tableta sub braț, cum te privește obosit și matur, întrebându-te dacă nu ai cumva altă treabă. Cei mai mulți citesc, dar în engleză, să-și dezvolte abilitățile pentru a doua limbă vitală în existența lor. Pe prima - limba română, vezi bine!- o au în folosință de la părinți, uzual corectă gramatical în funcție de norocul fiecăruia - adică mediu familiar, profesori,

anturaj - mutilată cu argoul vârstei, îmbătrânită datorită modului îmbâcsit de predare și limitată la întrebunțări mărunte. Idealurile, sădite pe solul studiilor în străinătate și al viitorului cel puțin european se traduc aproape mereu într-o limbă străină.

Uneori, mă și mir. Pruncii sunt acum educați să se uite în cărți de la vârsta de un an, li se cumpără colecții întregi de povești prescurtate, li se citesc poezii. Și totuși, imediat ce scris-cititul devine cunoscut și obligatoriu, bucuria lecturii se stinge de la sine. Înclocuitorii de mai sus se insinuează subtil în viața tuturor, cărțile se prăfuiesc în rafturi, librăriile sunt locul de unde cumperi coperti din plastic, caiete, penare cu bile sau ghiozdane personalizate. Ce copii, ce părinți mai cumpără cadou la o aniversare, cărți? Și de unde? Îndemnul de mai sus, „România citește-mă” ar putea fi valabil pentru reclamele de la televizor, pentru benerele din campania politică, pentru firmele cafenelelor sau magazinelor... Dau și eu câteva exemple.

Zilele trecute am găsit la anticariat, evident în ediția BBT, *Capul de zimbbru*, al lui Vasile Voiculescu. Am recitat nuvelele din carte și m-am întrebat dacă inclusiv bunăvoința de a fi lecturate mai este suficientă. Înțelesul lor se pierde deja undeva într-o lume paralelă a existenței românești. Cu alte dimensiuni etice, estetice...

Aș striga și eu "România, citește-mă!" pentru atât de multe dintre cărțile care m-au constituit, mă cutreieră încă, dar nu prea mai știu către cine. Nu vreau să deranjez, așa că mă îndrept înspre mine. Și nu strig, doar șoptesc: câtă bucurie în cărțile acestea, toate!

REVISTA

 DUNĂREA DE JOS

 apler

Radu Moțoc

România, citește-mă!

Cartea rămâne o bucurie pentru mulți cititori care doresc să se informeze, dar și să simtă în mână prețiosul volum cu foșnetul paginilor și mirosul inconfundabil de hârtie. Tirajele edițiilor sunt din ce în ce mai mici și concurența internetului este greu de imaginat în viitor. Din acest motiv trebuie să apreciem eforturile și riscurile la care sunt supuse editurile în prezent. Nu atât concurența cât lipsa cumpărătorilor determină inevitabil falimentul multor edituri.

Alegerea autorilor și a subiectelor abordate constituie de multe ori cheia succesului la o editură.

Fidelitatea ideii de a publica cărți valoroase din domeniul socio-uman precum și manuale școlare a făcut din **Editura Oscar Print** o activitate de succes începând cu anul 1993, când a luat ființă.

Pentru a demonstra cheia succesului acestei edituri este suficient să parcurgem cronologic temele abordate și respectivii autori. Este și un bun prilej de a semnala evenimente editoriale demne de a fi cunoscute pentru specialiști și amatorii de istorie și artă națională:

- „*Memorii involuntare*” Elisa Brătianu și Ion I.C.Brătianu, prezentate de Marian Ștefan ca „documente literar-istorice de incontestabilă importanță pentru reconstituirea unor evenimente istorice de primă rezonanță”¹

- „*Prietenia și corespondența literară a Împăratului brazilian Dom Pedro al II-lea cu cele două Prințese române, Elena Ghica și Regina Elisabeta a României (1870 -1890)*. Gestul

de profundă generozitate pe care l-a făcut doamna Angela Comnène de a dona Muzeului Național de Istorie a României celebra colecție de decorații moștenite de la socrul său, Nicolae Petrescu Comnène, cunoscut diplomat și ministru de externe al României interbelice, a determinat Ed. Oscar Print să publice această corespondență care a constituit rodul unei activități desfășurate de doamna Angela Comnène în Brazilia.²

- *Tragedii și suferințe neștiute*. Volumul îngrijit de Andrei Șiperco are la bază documente provenite din Arhivele federale elvețiene din Berna și din Arhiva Comitetului Internațional al Crucii Roșii din Geneva. Volumul este grupat în două capitole: 1. Situația prizonierilor de război și a internaților civili supuși ai Puterilor Centrale deținuți în România (1917-1918). 2. Situația prizonierilor și internaților civili unguri deținuți în România (1919).³

- *Comerțul exterior al României cu țările din sud-estul Europei (1878-1914)*. Subiectul propus de Daniela Bușă vine în sprijinul specialiștilor, istorici și economiști preocupați de istoria comerțului exterior și relațiile României cu țările vecine din

Balcani. Interdependența dintre comerțul exterior al României cu parteneri din Balcani este analizată și

din punctul de vedere al politicii vamale și a tarifelor cu ideologiile aferente.⁴

- *Interesele austriece la Dunărea de Jos (1526- 1791).*

Interesele militare și strategice dar și contactele comerciale între Casa de Austria și spațiul sud-est european a constituit o interesantă analiză făcută de Ileana Căzan. O evoluție cartografică cu o prezentare artistică alb-negru,

constituie un capitol inedit. Sunt prezentați 20 de pictori, gravuri, editori, care au contribuit la realizarea unor hărți de mare interes în perioada semnalată, privind principatele dunărene și a bazinului pontic.⁵

Începând cu anul 2009, Editura Oscar Print face un salt considerabil privind modul de prezentare a volumelor editate și prețiozitatea reproducerilor. Cu siguranță editura s-a confruntat cu o lucrare de excepție în care subiectul fiind gravura și litografia, a fost necesară o schimbare a politicii editoriale axată în principal în acest caz pe reproduceri.

- *Grafica pe teritoriul României în secolul al XIX-lea*, constituie un studiu fundamental al gravurii, impresionant prin dimensiunea subiectului, realizat de Doina Pungă care poate fi considerat o

continuare a lucrărilor lui Gh. Oprescu. Nu trebuie să surprindă afirmația celui care a prefațat lucrarea, Raoul Șorban, care afirmă că „*Cercetarea este un mod de a-ți trăi viața*”. După ce tratează subiectul sub prisma reperelor istorice, a tehnicilor utilizate la realizarea litografiilor, autoarea studiului abordează sistematic

această artă în spațiul românesc din Transilvania, Moldova și Țara Românească. Un capitol aparte este consacrat gravurii în acvaforte. Sunt catalogate și

descrise pe autori, 717 lucrări, dintre care 514 sunt și reproduse cu o acuratețe exemplară.⁶

O conjunctură favorabilă poate constitui un eveniment editorial atunci când se întâlnesc patru factori care concurează în aceeași direcție. Primul factor îl constituie autorul ca indice dinamic de valoare și care poate garanta succesul unei lucrări. Al doilea factor îl constituie subiectul abordat care trebuie să fie de interes cât mai

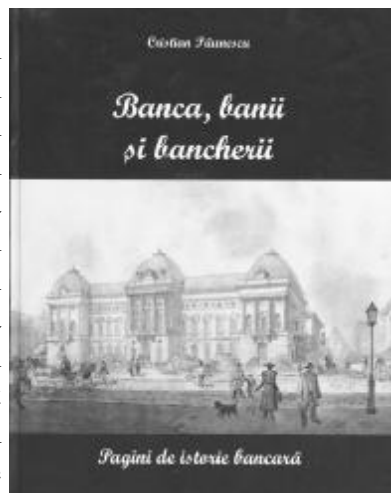
general. Al treilea factor poate fi editura care face dovada unei colaborări de excepție și garantarea unei ținute cu accente de prețiozitate a volumului propus spre editare. Și nu în ultimul rând comanditarul care trebuie să dețină resursele financiare suficiente pentru a coagula toate pretențiile unor tratate cu tente bibliofile.

Acești patru factori au concurat favorabili la apariția unei „colecții” care se referă în mod special la **Banca Națională a României**. Autorul care a coordonat aceste lucrări este istoricul Cristian Păunescu. În ordine cronologică începând cu anul 2009 apar cinci volume care tratează istorie bancară, bancheri, legende și tezaurul Băncii Naționale a României.

- *Banca, banii și bancherii - Pagini de istorie bancară.*

Volumul constituie un bun prilej pentru autor de a trece în revistă istoria BNR de la înființare și până la anul 1947. Sunt tratate sucursalele BNR din B u c o v i n a , Basarabia și Cadrilater dar și „Palatele Bătrânei Doamne”; Aurul polonez păstrat la BNR cât și contribuțiile BNR la sprijinirea românilor din străinătate. Un alt subiect interesant îl constituie „ctitorii BNR” în Italia.

Toate sunt subiecte de mare interes național.⁷

- *Legendele Bătrânei Doamne - Oameni și întâmplări din trecutul BNR.*

Autorul pune în valoare „cutezanța, trăinicia, eleganța sobră și echilibrul său desăvârșit” când vorbește de sediul BNR și ne îndeamnă „să privim cu dragoste și admirație spre trecut”. Evocările din volum au fost „găzduite timp de mai bine de un deceniu în paginile revistei Magazin istoric - și-au păstrat intactă prospețimea, iar ordonarea lor într-un volum le-a acestui volum:” *Pe lângă viețile omenești și sumele dat și o altă respirație. S-a dorit a fi un omagiu de bani, BNR a mai depus pe altarul unității adus publicistului Cristian Popișteanu, cel care - împreună cu acad. Mugur Isărescu a provocat ciclul de articole consacrate civilizației bancare românești și a inițiat un simpozion ce-i poartă numele”. Din galeria celor care au condus BNR sunt amintiți Eugeniu Carada, Theodor Rosetti, Mihai Manoilescu, Ion Lapedatu, Aurel Vijoli, etc. Un capitol pitoresc îl constituie personajele misterioase aflate în jurul tezaurului dus la Moscova.⁸*

O ultimă copertă (imaginea alăturată) redă monumentul ridicat la 17 martie 1924 în amintirea lui Eugeniu Carada și care a fost înlăturat de autoritățile comuniste în anul 1952.

- *Istoria Băncii Naționale a României în date: Vol. I (1880- 1914); Vol. II (1915-1918).*

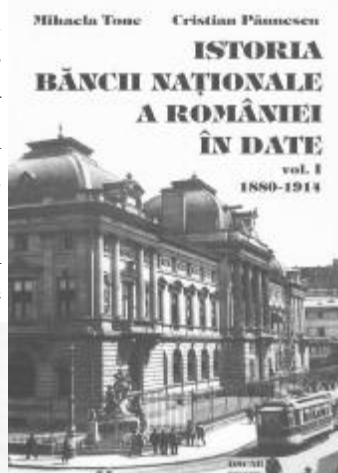
- Cele două volume care impresionează prin numărul de pagini (1200 pagini) și conținut, sunt redactate respectând cronologia evenimentelor bancare și nu numai. Printre subiectele interesante merită a fi semnalat cel referitor la „*Împrumuturile acordate statului român de BNR în perioada 1914-1918 sau despre costurile realizării României Mari*”. Eroii acestor pagini, mărturisește guvernatorul BNR,

acad. Mugur Isărescu „*Indiferent de ceea ce au fost obligați să înfrunte, un singur reper rămăsese la orizont: realizarea idealului unității depline a românilor... Ei ne-au lăsat o lecție de patriotism și de prudență, dar o de curaj*”⁹

- *Tezaurul Băncii Naționale a României la Moscova.*

- O mărturisire demnă de un guvernator BNR, în cazul nostru, acad. Mugur Isărescu, este cu siguranță și cea scrisă în prefața *Tezaurul român de la Moscova*.¹⁰ (va urma)

Note:

1. *Memorii involuntare*. Elisa Brătianu, Ion I. C. Brătianu, Ed. Oscar Print, București, 1999. Pag. 7.
2. *Prietenia și corespondența literară a Împăratului brazilian Dom Pedro al II-lea cu cele două Prințese române, Elena Ghica și Regina Elisabeta a României (1870-1890)*, Angela Comnene, Ed. Oscar Print, București, 2001, pag. 7.
3. *Tragedii și suferințe neștiute*, Andrei Șiperco, Ed. Oscar Print, București, 2003, pag. 7.
4. *Comerțul exterior al României cu țările din sud-estul Europei (1878-1914)*, Daniela Bușă, Ed. Oscar Print, București, pag. 6.
5. *Interese austriece la Dunărea de Jos*, Ileana Căzan, Ed. Oscar Print, București, 2006, pag. 192.
6. *Grafica pe teritoriul României în secolul al XIX-lea*, Doina Pungă, Ed. Oscar Print, București, 2009, pag. 6.
7. *Banca, banii și bancherii - Pagini de istorie bancară*. Cristian Păunescu, Ed. Oscar Print, București, 2009.
8. *Legenda Bătrânei Doamne*, Cristian Păunescu, Marian Ștefan, Ed. Oscar Print, București, 2009, pag. 7.
9. *Istoria BNR în date*. Mihaela Tone, Cristian Păunescu, Nadia Manea, București, 2009 (vol I, 1880-1914), 2010 (vol.II, 1915-1918) pag. 10.
10. *Tezaurul BNR la Moscova*, Cristian Păunescu, Marian Ștefan, Ed. Oscar Print, București, 2011, pag. 8,9.

De ce?

Georgiana-Alina Nadă

O deschid încet, dorind să simt fiecare emoție, fiecare tresărire înainte de a începe. Îi simt mirosul familiar și un zâmbet mi se așterne pe buze. Literale mici și negre se aștern în fața ochilor mei, îndemnându-mă parcă să le descifrez. Bucuria anticipării îmi inundă sufletul și fiecare părticică din mine. NU.

Este la fel ca de fiecare dată, numai că mai bine! Mă gândesc la personajele pe care le

voi descoperi și de data aceasta, la întâmplările care se vor succeda, la misterele care așteaptă să fie dezlegate de o minte isteasă, și mă simt împlinită știind că eu am un secret : peste ceva timp, când toți ceilalți vor fi împovărați de propria viață, eu voi putea să mă retrag și să trăiesc viața altcuiva, să-i cunosc temerile și plăcerile. Voi trăi sute de vieți, pe când alții doar una.

Așa ar trebui să încep acest articol, să-mi arăt bucuria de a citi, să o împărtășesc și celorlalți. Dar nu cred că aceștia vor înțelege, până nu le arăt greșelile pe care le fac, gândirea superficială pe care o au. De aceea m-am hotărât să prezint aceste aspecte, și

poate cei vizați vor încerca să le schimbe în ceva mai bun, mai prosper pentru ei și pentru societatea noastră.

În mintea fiecăruia s-a născut la un moment dat întrebarea celor de la "Făra Zahăr" : "De ce te-a am vrea: mâncat mămică limba / Să mă naști în România?".

Răspunsurile sunt diverse. Majoritatea tinerilor consideră că țara noastră nu mai are nimic de oferit, nicio oportunitate, și mai toți încearcă să evadeze prin țări străine, căutând ȘANSA care apare o data în viață. Considerăm că în România totul e posibil, totul e pe ducă, totul e anapoda.

În timpul școlii, liceului ni se prezintă diferite romane, nuvele, care au fost apreciate la un moment dat, însă noi am cam uitat cum să o facem. Ni se cere să le citim, pentru note, pentru că așa trebuie, pentru cultura noastră generală. Dar s-a întrebat cineva dacă toți vor să aiba și acest element în cultura lor generală?

La sfârșit, unii elevi rămân cu ideea că Ion o bătea

pe Ana de o omora și vroia doar pământul, Mara era un ditamai detectivul, Moromete a fost un luptător pentru libertate de care se temeau dușmanii, poezia "Sburătorul" este un omagiu adus aviatorilor români, etc. Citatul lui B.F Skinner s-ar potrivi perfect situației noastre : "Nu ar trebui să predăm despre marile opere, ci ar trebui să predăm dragostea de a citi." Înainte să le cerem elevilor să citească, ar trebui să vedem cine ar fi interesat, și poate dintr-o clasă de 30 de elevi sunt măcar 5 care doresc. Probabil că așa, profesorii nu ar mai avea bătaii de cap încercând să le explice unora importanța lui Eminescu . Când vorbim despre situația aceasta mulți au tendința să spună : "Așa e în România!".

Însă ne putem consola gândindu-ne că nu suntem singurii care nu acordă atenția care ar trebui, cititului.

Sunt atâtea modalități prin care am putea citi daca

În unele țări se încearcă o instigare la cultură, așa cum s-a întâmplat și la noi recent. S-au amplasat volume în stații de metrou, iar cei care aveau plăcerea puteau citi puțin, cât timp așteptau metroul. Dar românul, mare iubitor de cultură s-a gândit să ia și el

*urmarea la pagina 18

CONSTANTIN TĂNASE

AL ȘAPTELEA DE PE CUTEZĂTORUL (II)

Era aceeași secție de poliție unde fusese dus laolaltă cu ceilalți șase prinși la furat pe epava unei nave care generase atâta zarvă în lumea politică, în presă, în societatea civilă și prin alte părți încât unii chiar au crezut că toată acea luare de poziție avea să schimbe câte ceva. Nu s-a schimbat nimic și nimeni n-a scos vreun cuvânt în acest sens. Doar așa, palid de tot, acel lider neconfirmat de lege, de vreme ce sindicatul lui nu era înregistrat la tribunal, a încercat, prin intermediul unui miting pentru care nu primise aprobare de la autorități și folosindu-se de unii ca alde Ion Gheorghe, să spună ceva cum ar fi un protest, ori o acuză publică față de condițiile de muncă inumane, salariile de mizerie, șomaj, infracționalitate, inexistența asistenței medicale pentru cei nevoiași și altele, însă neavând o susținere (financiară ori politică) a fost rapid redus la tăcere, iar cei ce l-au urmat-umflați de poliție.

Era aceeași secție, dar fără inspectorul principal Adrian Veleru, "băiat de la cămin" ca și el, care i-ar fi luat apărarea desigur, nu pentru a-l scoate basma curată în cazul că ar fi fost vinovat de una sau de alta, ci doar să le spună ăloră că el era Ion Gheorghe - într-un singur cuvânt pentru cine îl cunoștea - și doar pentru ceilalți, Ion Gheorghe - în două vocabule. Nu mai era nici măcar subinspectorul cel nou care, invocând principii străvechi formulate într-o limbă cândva cu pretenții de universalitate, astăzi moartă, ar fi clarificat situația și i-ar fi lăsat să plece acasă ori în port unde sosise un cargou și aștepta la descărcare. Lânzezea pe o bancă într-o sală de așteptare (deși, aparent, el nu aștepta nimic bun) cu tencuiala pereților scorojită pe alocuri și cu panouri atârinate strâmb, conținând texte din Codul penal spre a-i avertiza pe cei ce se perindau prin acel loc deprimant că legea pedepsește mărturia mincinoasă, favorizarea infractorului, tănuirea și câte și mai câte abateri ar putea săvârși unul derutat cum era el. Căci, după exprimarea sergentului de jandarmi pe când raporta superiorilor săi starea de lucruri din piața mare a sindicatelor, transformată de corifeii locali ai noului sistem economic în expoziție de brânzeturi, ei nu erau în fond decât niște derutați. Capacitatea lor de

înțelegere (cum ar veni – *analiza critică*) nu le-a asigurat acea rezistență care să-i protejeze de înrăurirea nefastă a cântecului de sirenă intonat de perfidul lider al sindicatului ilegal.

Se putea aștepta, prin urmare, potrivit textelor afișate pe acei pereți coșcoviți, la o pedeapsă cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi. "Care drepturi?" se întreba Ion Gheorghe simțindu-și gura uscată și o apăsare în piept. De multe ori, liderul sindicatului lor (legalmente inexistent) le explicase, citindu-le din Constituție, în ce constau drepturile unui cetățean al Republicii și își amintea acolo, în acea sală dezolantă, că enunțurile erau clare, fără echivoc și că, potrivit lor, autoritatea statală avea mari datorii față de ei, din acest punct de vedere.

"Daaa, domnule," le-o rețea scurt unul dintre responsabilii cu prezența la lucru ori de câte ori se încingea o discuție pe această temă. "Nu uitați însă că n-ați fi nimic fără stăpânii voștri." "Stăpânii noștri! Ai spus stăpânii noștri? Noi n-avem stăpâni!" Într-un asemenea moment de tensiune, își amintea Ion Gheorghe, liderul lor și-a ieșit din fire (mai târziu au fost cu toții de acord că nu cadra cu ceea ce își asumase, chiar și fără vreo confirmare) și a proferat o serie de înjurături, pretext mai mult decât suficient pentru jandarmi să-l amendeze cu o sumă egală cu trei salarii minime pe economie și a trebuit să muncească trei luni de zile la danele de mărfuri generale ca să plătească acea datorie către stat. Numai că liderul lor nu era omul care să se lase intimidat cu una cu două și a continuat lupta. A organizat alte greve și alte mitinguri până au ajuns în acel punct, adică la secția de poliție, el în sala de așteptare, liderul cu alți tovarăși - în camerele de audiere, unde dădeau explicații în legătură cu tulburările din piața sindicatelor. "Ați încălcat ordinea de drept," se auzea vocea gravă a inspectorului principal care îl înlocuise pe Adrian Veleru. "Și așa-ceva nu se iartă!" "Da' să murim de foame se iartă?"

Ion Gheorghe asculta involuntar acele strigăte antitetice chinuit de uscăciunea gurii și de junghiul din piept. "Vă este sete, domnule? Doriți un pahar cu apă?" Glasul îmbietor părea venit de departe, poate

dintr-o altă lume, desigur mai bună, concesivă, clementă, fără măsuri polițienești și amputări de salarii. Firește că s-a trezit brusc din reverie și a răspuns năucit că ”Da, mi-e sete! Vreau apă, un pahar, două, mă simt extenuat și departe de ce am visat.” ”Dar încă mai visați, domnule, după cum se vede. Nu aveți cum să negați acest lucru.” Era o femeie cu un pahar în mâna întinsă către el desprinsă dintr-un grup de vreo zece-doisprezece inși stând mai la o parte și șușotind între ei. Și-a amintit că îi văzuse în aceeași formație la mitingul lor și că nimeni nu-i cunoștea ca fiind lucrători în port. Unul, cu un aer mai îndrăzneț, s-a apropiat și i-a întins mâna rostind ferm, ca și cum ar fi

fost pentru

ultima dată: ”Pavel Militarul.” Apoi s-a răsucit către ceilalți făcându-le un semn de parcă i-ar fi prevenit asupra a ceea ce avea să urmeze și din nou către Ion Gheorghe: ”Unde este liderul?” ”Acolo,” i-a răspuns arătând către ușile închise.

” M o d u l

dumneavoastră de a proceda este cât se poate de anacronic,” s-a dezlănțuit el și nimic din sala de-a dreptul insalubră nu părea să-i justifice intonația, intenția și, în definitiv, insolitul demers. ”Acest comportament dual, anarhisto-comunist, pe de o parte, utopic-socialist pe de altă parte este jalnic. Figuri vetuste precum Kropotkin, Bakunin, Malatesta sau Prudhon, Lassalle ori Herzen ar fi știut mai bine ce și cum. Măcar ăia aveau niște idei, niște direcții, nu orbecăiau la întâmplare. Nu știți altceva decât salarii, sporuri, condiții, asigurări, repaos și atât. N-aveți nici o deschidere, nici un orizont și ca în versurile imnului vostru desuet – *luptați ca totul voi să fiți*. Nu v-ați pus niciodată problema că existența voastră nu este necesară, dar că o acțiune ordonată și coordonată este indispensabilă? Nu văd printre voi niciunul capabil să sesizeze esențialul, oportunitatea, fisura eșafodajului care ne apasă și ne sufocă, să

declanșeze o inițiativă și să o ducă până la capăt. Peste toate astea sunteți izolați, lipsiți de orice fel de susținere, inclusiv și mai ales - financiară. Păi vă puneți voi, cu salariile voastre minime, cu miliardarii ale căror interese se intersectează cu portul? Cum îndrăzniți să vă imaginați că asemenea oameni vor tolera să le încurcați voi afacerile...”

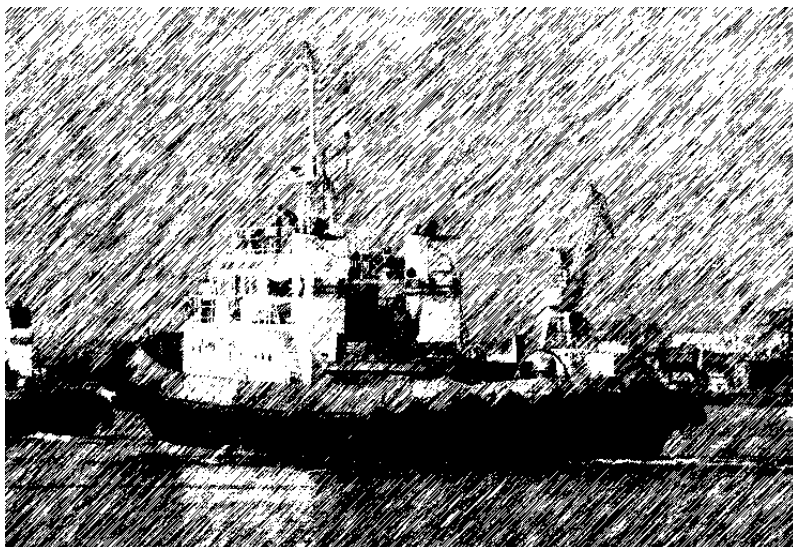
”Cine sunteți dumneavoastră, domnule?” s-a hotărât Ion Gheorghe să-l întrebe înapoiind paharul gol femeii, convins de adevărul spuselor ei că încă mai visa, ori în tot cazul, începuse să viseze când ea și cei zece-doisprezece inși au pătruns în sala de așteptare. Ar fi vrut să plece, mai ales că așteptând să fie chemat la interogatoriu i-a încotit bănuiala că inspectorii uitaseră de el dat fiind faptul că era un

participant de rând la acele încurcături cu legea, însă o c u r i o z i t a t e a irepresibilă de a afla cine era pretinsul Pavel Militarul, îl reținu. ”Cine sunteți...” a vrut el să repete, dar ușa unei camere de audiere s-a deschis și noul inspector principal a ieșit în întâmpinarea acestuia: ”Am onoarea să vă salut,

domnule Militarul! Prezența dumneavoastră ne bucură.” ”Cu aceeași onoare,” a răspuns cel salutat de inspectorul principal. ”Vă aduc mesajul Federației Naționale și, bineînțeles, al meu personal.” Cei doi și-au strâns mâinile cordial și în urma lor a rămas ecoul ușilor. ”Până la urmă cine e tipul?” a întrebat-o Ion Gheorghe pe femeie. ”Nu l-ați recunoscut pe liderul Federației Naționale?”

În clipa aceea și-a spus că a revenit în realitate și că putea să părăsească secția de poliție existând suficiente indicii că uitaseră de el ori nu le folosea la nimic depoziția lui. Dar nu a plecat decât după ce liderul lor și ceilalți tovarăși au ieșit de la interogatoriu și s-au dus cu toții la prima bodegă să pună țara la cale.

(Va urma)

De ce?

*continuare de la pagina 15

cărțile alea, chiar dacă erau prinse cu lanț, că doar în librării sunt scumpe tare!

· Tehnologia a încercat și ea să ne ajute cât a putut. Cu un singur "search" pe internet găsești orice carte dorești să citești, însă cine să caute așa ceva? Revistele de scandal sunt mai aventuroase, te informează mai mult! La urma urmei și asta tot "citat" se numește, nu?

· Te poți duce la biblioteca locală, unde găsești o diversitate de cărți și poți alege câteva pentru o lună de zile, dar și pe acolo cam bate vântul. În general, persoanele în vârstă sunt interesate să împrumute cărți; atunci când se dă o anumită temă la școală, se înghesuiesc și elevii încercând să găsească toți aceași carte, de care până atunci nu erau interesați niciunul; o altă categorie de tineri sunt interesați de accesul la internet pe care îl oferă biblioteca; și într-un final există și o mână de adolescenți care au descoperit plăcerea de a citi, așa că împrumută cu regularitate cărți.

Și acestea sunt doar câteva modalități prin care am putea citi dacă am vrea cu adevărat.

Nu trăim într-o țară perfectă, dar până la urmă cine trăiește? Probabil o să mai treacă multă apă pe Dunăre până să conștientizeze măcar jumătate din populația României importanța cititului. Atunci când vom face asta o să ne dăm seama că cei care nu vor să citească nu sunt cu nimic mai presus de cei care nu pot face acest lucru. Tot ceea ce facem în viață este pentru a ne dezvolta capacitățile, așa că de ce să nu le și folosim atunci când le avem?

Suflet
cătore suflet!

REGULAMENT

Festival-Concurs Național de Literatură
„Moștenirea Văcăreștilor”

Ediția a XLIV-a, Târgoviște, 9-10 noiembrie 2012

În organizarea Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, Societății Scriitorilor Târgovișteni, Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”, Universității „Valahia”, cu sprijinul Uniunii Scriitorilor din România, se desfășoară Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, cu patru secțiuni de creație (poezie, proză scurtă, eseu și teatru scurt), ajuns anul acesta la ediția a XLIV-a. Concursul se adresează creatorilor din toată țara, care nu au împlinit 40 de ani, nu sunt încă membri ai uniunilor de creație și nu au volume de autor.

Concursul dorește să descopere, să sprijine și să promoveze o literatură de certă valoare umanist-estetică, deschisă tuturor abordărilor, căutărilor și inovațiilor din interiorul oricăror experiențe ale canonului specific românesc ori universal. Concurenții se vor prezenta la concurs cu un grupaj de 10 titluri pentru secțiunea de poezie, 3 proze însumând maxim 8 pagini la secțiunea proză scurtă, 1-2 piese de teatru scurt (inclusiv piese pentru copii), pentru secțiunea teatru scurt, care vor aborda teme la alegere, și 2 lucrări de circa 4-5 pagini la secțiunea eseu, cu tema „Școala prozatorilor târgovișteni. Radu Petrescu - între roman și jurnal”.

Lucrările vor fi editate în word, cu caracter *Times New Roman*, corp 12, la un rând și jumătate. Acestea vor avea un motto, ce se va regăsi într-un plic închis, conținând un CV detaliat (numele concurentului, data nașterii, activitatea literară, adresa și, obligatoriu, numărul de telefon), și vor fi trimise prin poștă (imprimare pe hârtie și pe un CD), până la data de 27 octombrie 2012, pe adresa: Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, str. A. I. Cuza nr.15, cod poștal 130007, Târgoviște. În cazul în care, lucrările vor fi trimise prin poșta electronică (e-mail: office@cjcd.ro), acestea vor fi însoțite de un motto, precum și de datele personale solicitate mai sus, organizatorii asigurând confidențialitatea acestora până ce juriul va delibera și va stabili premianții ediției.

Concurenții care au obținut un premiu la una dintre secțiuni, în edițiile anterioare, se vor putea înscrie în concurs doar la o altă secțiune.

Concurenții care nu vor trimite toate datele de identificare (în special data nașterii) vor fi eliminați din concurs.

Nu vor participa la concurs lucrările care vor fi trimise după 27 octombrie 2012, data poștei.

N.B.

Premianții vor fi invitați de către organizatori în zilele 9 și 10 noiembrie 2012, la Târgoviște, la manifestările organizate în cadrul Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” – ediția a XLIV-a, 2012.

Premiile, în număr de 18, în valoare de circa 7000 lei, vor fi acordate concurenților numai în prezența acestora în vechea Cetate de Scaun, cu ocazia festivității de încheiere a concursului. De asemenea, lucrările premiate vor fi publicate într-un volum editat de Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, în colaborare cu Editura „Bibliotheca”.

Relații suplimentare:

Centrul Județean de Cultură Dâmbovița – telefon-0245/613112; e-mail – office@cjcd.ro;

Notă finală:

Orice modificare a actualului regulament va fi notificată în procesul-verbal de jurizare și adusă la cunoștința publicului de către juriul național, alcătuit din personalități recunoscute ale vieții cultural-literare naționale.

Organizatorii

VALS CU UMBRELE TOAMNEI

1

duminica a ruginit
și teii s-au smuls din visare
tresar în nedumerirea
de a intra în inimile noastre
cu vuietul straniu
al unui anotimp echivoc

între lucruri
e calmă rotire de sfere
un dans
în care putem recompune lumea
și dezordinea din fericire
o nostalgie în care amurgul
prevestește călătorii fără țintă
paradoxuri
o mare neliniște predestinată

2

dincolo de cuvinte
e zarea în care plutim
ca două mari păsări de mătase

suntem de la începuturi o căutare
dar și limanul ei de întrebări

în labirintul de forme și luminează fragilă
suntem brațe arcuite care se cheamă
și cresc unele din altele
într-o nouă jertfă

încă alergăm pe muchiile cerului
încă învățăm să ne croim aripile
pe ecouri
și o umbră mirată rămâne în urmă

3

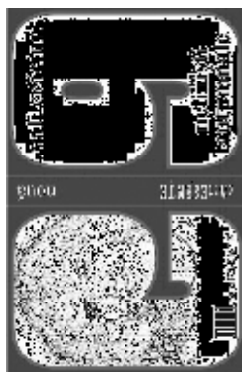
orașul meu e alb
o linie caldă peste gânduri
în care silabele străbat
o ficțiune neîncăpătoare

din punctul în care gesturile devin impersonale
poți șlefui statuete de liniște
învelișuri de apă
sau îți închipui mersul ca pe o culoare
ce se rostogolește rupe liniile oarbe
prelungind năluca clipă
și metafizica
în sunetul sincopat al materiei fluide

4

vals în melancolia secunde
privirea se rotunjește în palmele toamnei
aleile au respirația oprită
căci vântul golul haosul
în noiembrie
pictează mâinile noastre de aer

Avanpremieră editorială

REGULAMENT

Ipostaze etnografice – Concurs de imagini-document
Ediția a III-a, noiembrie 2012

Având ca obiectiv cercetarea, cunoașterea și promovarea specificului etnografic al zonei noastre, Secția Cercetare, Conservare și Valorificare a Tradiției Populare a Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați organizează a treia ediție a expoziției „Ipostaze etnografice □ Ș – #Ș – □ Concurs de imagini document”.

Concursul se va desfășura pe două secțiuni:

1. Prima secțiune - Fotografie digitală - Tema „Nunta-obicei, ritual, ceremonial” are caracter național. Sunt acceptate fotografiile alb-negru și color. Cerințe: În concurs sunt acceptate fotografiile care prin subiectul tratat se încadrează în tema secțiunii. Fiecare autor poate trimite cel mult 5 lucrări, atât listate cât și în format electronic, fără pass-partout, iar dimensiunile se vor încadra între minim 20/30 cm și maxim 30/45 cm.

2. A doua secțiune are caracter local

La această secțiune vor participa fotografiile din colecții particulare - „Din amintirile bunicilor”. La această categorie nu este impusă o anumită temă și nici un număr de fotografii, concurenții având la dispoziție o gamă variată de posibilități. În concurs vor fi înscrise fotografiile cu caracter etnografic, care prezintă: aspecte din viața satului, elemente de arhitectură locală, obiceiuri [nuntă, botez, înmormântare, obiceiuri de peste an etc.], costume populare purtate, meșteșuguri tradiționale, obiecte folosite în gospodărie/industrie casnică. Menționăm faptul că la această secțiune fotografiile vor fi returnate participanților.

În cadrul concursului se vor acorda următoarele premii importante în bani.

Alte mențiuni :

Se admit doar fotografiile cu caracter etnografic care respectă tema [în cazul primei secțiuni] și care vizează județul Galați [în cazul celei de-a doua secțiuni].

Nu sunt acceptate prelucrări/intervenții, fotografia având un caracter de document. Nu se acceptă fotografiile făcute în muzee, colecții publice, instituții de cultură.

Selecția lucrărilor va fi făcută de un juriu de specialitate, acestea rămânând în patrimoniul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pentru realizarea de expoziții itinerante. Juriul își rezervă dreptul de a redistribui valoarea premiilor în funcție de calitatea lucrărilor din concurs.

Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați își rezervă dreptul de a folosi imaginile din concurs în scopul promovării specificului zonei, a promovării lor în mass-media și Internet, pe pagina web a instituției, www.ccdj.ro precizând întotdeauna numele și prenumele autorului fotografiei, fără vreo pretenție de ordin financiar din partea autorilor.

Participanții pot trimite lucrările până cel târziu luni, 12 noiembrie 2012 (data poștei), la sediul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați, str. Domnească nr. 61, cod 800008, Galați și pe adresa de e-mail sectiacercetare@yahoo.com. Fiecare lucrare va fi însoțită în mod obligatoriu de talonul de participare explicativ și cv-ul concurentului.

Vernisajul va avea loc pe data de 20 noiembrie 2012 la Salonul Artelor de la Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, la o oră care va fi ulterior anunțată.

Informații suplimentare se pot obține la Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, tel. 0236/418 400, tel [fax] 0236/415 590, Carmen Serea și Carmen Bojii, e-mail: sectiacercetare@yahoo.com

Trimiterea lucrărilor înseamnă acceptarea tuturor condițiilor din regulament.

FESTIVALUL NAȚIONAL DE EPIGRAMĂ „UMOR LA MILA 80”

Ediția a XV-a, Galați, 12-14 oct. 2012
(Selecție din epigramele trimise la concurs)

TEMA 1 : „PLAGIAT”

Unui epigramist

Îți spun discret un adevăr:
Ai poante trase mult de păr
Dar e mai rău că-s trase toate
Din „părul” unui bun confrate!

Vasile Larco-Iași

Unuia care locuiește la bloc

Când, prea gelos pe soața lui cu nuri,
O bănuiește de diverse vini
Și-o bate uneori, cu strigături,
Îl plagiază încă doi vecini!

Grigore Chitul-Bistrița

Plagiator din „lumea bună”

Pe „doctorul”, cel cu proptele
Ce-a copiat din alte teze
Uitând să pună **ghilimele**,
Să-l punem noi... **în paranteze!**

George Petrone-Iași

Unui nerecunoscător

Își strigă-n public supărarea
Și nu-l mai înțeleg de fel:
De nu îi plagiam lucrarea,
Nici dracu n-auzea de el!

Petru Ioan Gârda-Cluj-Napoca

Autorul prudent

Deși ar vrea enorm, se pare,
Nu poate-ajunge consacrat
Că ține opera-n sertare
De teama unui ...plagiator!

Rodica Hanu-Tg. Ocna

Paternitate

Băiatul meu, e lucru dovedit
Că-i seamănă vecinului leit,
Încât trăiesc cu teamă ne-ncetat
Să nu m-acuze că l-am plagiat.

Vasile Vajoga-Iași

Păstorel către plagiatori

Fiindcă văd că mă iubiți nespus
Și-n epigramă eu vi-s idealul,
Prevăd că sigur veți ajunge sus...
Când reușiți să-mi plagiați...finalul!

Gheorghe Bălăceanu-Iași

Dramă familială

Duc viață grea și-anevoioasă
De când am două soacre-n casă
Căci, zi de zi, precum bag seama,
Soția-și plagiază ... mama!

Nicușor Constantinescu-București

La băcănie

Când poanta altuia citezi,
Pe autor îl onorezi,
Când spui că-ți aparține ție,
Atunci te faci de băcănie!

Nicolae Paul Mihail-Sinaia

Bârfa lumii la naștere

Pe lângă pruncul nou născut,
Ce-i fără păr și fără dinți,
Au dat verdictul la minut:
E plagiat după părinți!

Mihai Sălcuțan-Buzău

Plagiatorilor mei

Din multele lucrări perene,
Confrații-fără de rușine-
Normal că mi-au furat catrene
(La second hand se vând mai bine!)

Nae Bunduri- Brașov

TEMA 2: „UMBRA”

Epigonii

La umbra marilor copaci
Nici iarbă nu e pentru-o vită,
Dar cresc lăstari pentru araci
Și-o iederă... care profită!

Ion Ruse- Constanța

Unui soț slăbănog

De nevasta lui cea grasă,
Chiar de-i face viața sumbră,
Este mulțumit, n-o lasă
Că măcar îi ține...umbră!

Ionel Negruț –Brăila

Umbra mea

Că-i în față sau în spate,
Eu o simt ca pe-o iscoadă,
Parcă-i o securitate
Ce mă calcă și-azi pe coadă!

Gavril Moisa-Cluj- Napoca

Doina nedreptății

Contrar la tot ce strălucește,
De umilință ros, constat
Că-n viața asta te **umbrește**
Tot unul mai **întunecat!**

Gheorghe Bălăci- Chișinău

Întâlnire

Mai știi tu bradul din pădure
Sub care culegeam noi mure?
Hai, vino, și-l vom revedea
La fabrica de cherestea!

Mihai Danielescu-Ploiești

Concurs de epigrame

Când se întrec condeie culte,
Obol să-i dea lui Păstorel,
Roiesc prin preajmă umbre multe
Ce vor să semene cu el!

Eugen Ilișiu-Deva

Strategia dictatorului

A țesut, cu bună seamă,
Un sistem cum altul nu-i
Ca poporul să se teamă
Și de umbra umbrei lui!

Constantin Tudorache-Ploiești

După privatizare

Șomerii, dacă mă gândesc
Să-i definesc acuma bine,
Sunt **umbre** care rătăcesc
În **umbra** fostelor uzine.

Gheorghe Constantinescu-Brașov

Mie, sărac și bolnav

Viața mi-e atât de sumbră
Și-am slăbit așa de tare
Că, să fac o dată **umbră**,
Stau de două ori la **soare**!

Eugen Albu Cluj-Napoca

Arșiță mare

Știu c-a mea soață depășește sumbra
Caniculă ce peste noi apasă,
Că am aflat c-o răcorește umbra
Ce mă pândește când mai plec de-acasă!

Alexandru Hanganu-Brăila

Precauție

Parlamentarul, fire precaută,
Când e pe plajă, șade doar la soare...
Căci, sub umbrelă, starea-i neplăcută:
Îi sugerează că e...la răcoare!

Laurențiu Ghiță-București

Schimb de noapte

Bărbatul a plecat la schimb
Și soarele încet apune
Lăsând pe al soției nimb
O umbră...de suspiciune!

Ion Diviza- Chișinău

Selecție întocmită de Ion Moraru**Bursucii**

Ce mi-e și cu frenezia
arta - se joacă prin șopron
cu sticleții - când crezi
că ai rupt-o spre bine

apare brusc majordomul
la ușa cortului - vorbele
cui ne țin de foame
împărțim peste tot îndoiala –

bursucii intră-ies
habar nu au cum îi macină
sindromul behăielilor sacre

și sunt fascinați
de dogmele suprapuse
ori de răutatea inchizitorului.

Ultimul scarabeu

Ultimul felinar pe strada uitată
ultima sărbătoare-ntristată
ultimul scarabeu inutil
împingând bomba de bălegar cu fitil

ultima redingotă soioasă
îmbrăcată la balul viermilor de mătasă
ultima cină pe întuneric
cu diavolul bătrân și coleric

ultimul motiv de disperare
pentru corabia piraților înghițită de mare
ultimul noroi chior

ce a mai rămas pe un fund de urciur –
toate-s bucate ultime câteodată
când sfinții dorm beți sub masa bogată

Pururi stup

Râurile curg înspre tine
înfloresc migdali răzvrățiți pe
lângă potecile ce duc
neodihna spre inima muntelui

numai Dumnezeu știe cum
s-a întâmplat – o fi adunat
fragmente de nefericiri apoi
ne-a arătat o icoană în

muguri, bună să stingă setea
bărbatului - asta ești tu,
cea păzită de îngeri,

înălțată în slăvi,
coborâtă-n infern
pururi stup al dorințelor.

**Petre
Manolache**

Gabriel Gherbăluță

Metamorfoze

Despărțirea de Nichita...

În mansarda mea tocmai a murit un licorn
 l-am primit când se topeau stelele în nămeți
 sau nămeții în stele
 nu mai știu exact cum era
 doar că el
 licornul era pui
 cu ochii larg închiși către lumea sa de piatră
 creștea ca în basme licornul meu
 mai întâi s-a făcut cât
 un pescăruș
 iar după alte câteva poezii
 cât o lebădă
 mai avea puțin până să ajungă un licorn matur
 puful de începuse să lase locul
 coamei lungi și mătăsoase
 din care cădeau apele logosului
 dintâi

Îți spun
 Că tocmai am ucis un licorn
 Dragă, bătrâne,
 Și că ieri te-am abandonat pe o masă
 De cafeana
 În Romană

Metamorfoză I

Continui să te metamorfozezi
 În vara asta în care soarele
 Ne pârjolește simțurile
 Transformând străzile în râuri de asfalt lichid

Calc pe curcubeul întins sub tălpi
 Blană de leu
 Dată jos din peretele cu trofee
 Și aruncată din dragoste de noi
 La marginea patului
 Care nu va fi niciodată conjugal
 Continui metamorfoza
 Nici pescărușul nici lebăda
 Nu cântă ca tine

Și totuși
 Ești și lebădă și pescăruș
 În cântecul pe care
 Doar eu îl aud

Continuăm prelingerea prin râurile de smoală
 Numite de unii străzi
 Evitând umbra ce ne-ar retrimite brutal
 În realitate
 Curcubeului i s-au topit culorile
 Iar din tine a rămas doar o pană cenușie
 Lipită de asfalt

Odile a dispărut iarși
 Lăsând în urmă o scenă goală și spectrul
 Soarelui negru
 Atârnat pe un cer
 Fără culoare

Metamorfoză II

Ciitorilor cu un IQ peste medie

Încerci să fii tu...
 Oare cum ai putea să o faci când nu mai știi
 Cum ești cu adevărat ?
 Îmi spui
 Iubite, adevărata față nu o poți vedea decât
 Cu ochii sufletului
 Măștile nu pot ascunde ce vrem să ascundem
 Sunt doar alte chipuri ale unui ego
 Care încearcă să se definească...
 Îți spun
 cum să găsec masca
 perfectă
 care te definește
 când fiecare dintre noi este o mască ?

Îmi răspunzi
 De aia a fost inventat
 Balul mascat.

Metamorfoză VII

Nu mai cred în reînțoarcerile cu geamantanul
plin de visuri
Din călătoriile imaginare în care doar noi
Plecam
Globul pământesc și-a tocit meridianele
Din cauza degetelor care le străbăteau
Au putrezit demult corăbiile deșertului
Iar Ali Baba este doar un bunicuț pervers
Care trage cu coada ochiului la nepoata
nubilă tocmai ieșită de la duș

Mușcă timpul din visurile noastre
Iubito
Mușcă și din noi cu aceeași poftă

A prădătorului tânăr
Care nu dă doi bani pe îndrăgostiții
De întoarceri
Leu tânăr timpul variantă
A leoaicei stănesciene mușcă din tine și mine
Până ne consumă dorul
De reveniri

Nu mai cred în ieri iubito
Am ajuns la vârsta la care ieri e o iluzie ca și mâine
O răscruce între meridian și paralelă
Scobită de o unghie care fixează limite
Îmi ling tăcerile
Ascultându-ți-le pe ale tale
Iar gândurile îmi zboară
Către *Hiroshima mon Amour*

Metamorfoză IX

Au fugit toți Hriștii de pe cruce
În urma lor au rămas doar găurile făcute de cuie în
lemn
Pe marginea drumului
Cresc tufele mari de scaieți
Din care I-au făcut coroana
mi-a pătruns un spin
În coaja crescută în jurul
Inimii
Ochiul căzut din cer
Continuă sa vadă dintr-o Delta
Care îl împiedică să adoarmă
Din ce în ce mai rar
Bat clopote
Și când bat nu le mai aude nimeni
Nici măcar Hemingway
Care se odihnește demult

Cu pușca de vânătoare în mână
E Fiesta, iubito
Au dat drumul la toți taurii pe străzi
A înnebunit lumea
Doar tu
Stai liniștită pe terasă
Și sorbi încrâncenată din paharul
De oranjadă
Peste mine tot trec taurii gata să moară
În corrida!
.
A început nebunia, iubito
Iar sângele de pe stradă miroase
A buzele tale

Metamorfoză LXIX

E seară, e toamnă și-mi spui
Mai ții minte colivia cu greieri
Din copilărie ?
Îi prindeam seara culeși din stratul
Cu regina nopții
Anesteziați de mirosul sălbatic
Al florilor
Greierii nu își reveneau decât a doua zi
Când se trezeau închiși în borcanul colivie
.
Ce mică a devenit lumea
Spuneau ei
Când se loveau cu antenele
De pereții de sticlă
Și își continuau cântecul...
Lumea văzută din interiorul unui borcan
Prin ochii greierilor
Captivi
Este aceeași lume văzută prin ochii mei/De copil

Iubiiii
Ne-a alungat inocența din pânțelele ei
Într-un borcan uriaș
Am devenit fără voie
Greieri
Mai greieri decât greierii din copilărie
Numai că
Scripcile noastre
Nu vor putea sparge pereții care ne izolează
De restul

Îți spun că
La Fontaine a fost fratele nostru
Mai mare
Și încă îl aud cântând
Cu noi
Atunci când e toamnă, e seară și-mi spui...

Laura Dan

Rapsodie urbană

îmi deschizi o poartă mică, în inimă
 muguri tineri sunt gata să izbucnească
 atâta bucurie mă sperie
 încep să vorbesc mult
 mi se pare că sunt mai înaltă
 că lucrurile au coborât cu o treaptă
 ochii tăi au o culoare nemaivăzută
 hai la mine
 nu există în tot orașul o casă ca a mea
 putem bea ceai din cești goale
 și ne putem odihni mai ceva ca-ntr-o grădină
 un vecin îți va spune că locuiesc aici de foarte mulți
 ani
 că mama îmi trimite pachete
 pe care nu le desfac niciodată
 hai la mine
 dacă îmi pun o rochie
 o să vezi că am picioare frumoase
 și dinții sunt frumoși
 mi i-ai văzut?
 hai, fă-mă să râd
 ca să vezi cât sunt de albi.

vorbesc mult pentru că mi-e frică
 inima îmi bate tot mai tare
 îți povestesc că în grădină
 părul meu blond pare un soare căzut în iarbă
 că doar atunci când scriu
 o pătură verde
 îmi acoperă încet rănilile.

simt că devin uriașă și roșie
 ca un balon
 care s-ar putea sparge.

mă privești curios
 ai ochii mari ca un buchet de ghinde
 înțeleg că
 n-ai să-ți îngropi viața
 în grădina asta
 înghesuită
 între patru pereți.

* * *

Camera e luminată
 la fel ca atunci
 pisica s-a așezat pe rochia mea cu volane și toarce
 mă privești într-un fel anume
 spui că o să scrii ceva despre mine
 ca să-ți mulțumesc fredonez un cântecel care-ți place
 afară începe să plouă
 frunzele se lipesc de geam ca niște palme

câți privesc acum
 din stradă
 fereastra luminată a unei camere
 în care
 nu vor intra niciodată!

În Gara de Nord

când orașul doarme
 citesc un poem
 singura lumină
 pe care
 o pot aprinde
 fără să vă tulbur somnul

peronul devine mai înalt
 pulsează

în fața mea
 oamenii se opresc

se îmbrățișează

călătorii recită
 la difuzorul peronului

își rup biletele de tren

își aruncă în aer valizele

vin spre mine
ca niște flori roșii, năucitoare

am ascuns la piept o pietricică
cu care să mă apăr

am citit
îmi închipui că sunt protejată

s-ar putea nici să nu mă vadă.

Crăciun

bunica și mama
mi se lipsesc de trup ca o uniformă
până seara sunt un soldat
gata să moară pentru ele

inima mea
o uzină dezafectată
în care răsună muzică de sărbători.

În parc

păsările
zboară
două câte două

eu
atât de singură
încât
îmi vine să îmi sap o groapă.

* * *

Închizi fereastra. aprinzi lumina.
o viață liniștită ar putea începe așa
prin peretele alăturat răzbate o voce
într-o cameră la fel ca a noastră un tată e fericit
copilul său a învățat să meargă
în inima lui ar putea încăpea orașe
și asta mă sperie atât de tare încât
nu știu cum o să adorm
mă simt ca în iarna aceea
când mi-era frig
oricât de multe pături ar fi pus mama pe mine
tu nu știi, oamenii buni
mă înspăimântă ca o apă adâncă
te privesc speriată ca atunci
când preotul mi-a spus
că într-o zi cineva o să aibă grijă de mine
și am fugit din biserică
și nu m-am mai întors niciodată.

* * *

În camera asta

singurătatea seamănă cu un copac înalt, fără frunze.
vorbele mele sunt o colonie de omizi flămânde.

pentru ei sunt un morman de cheaguri și asta mă face să
scriu. și scriu până când ochii mei se fac roșii ca și când
ar fi plini de sânge.

mama mă urmărește îngrijorată. privirea ei: o grămăjoară
de sare așezată pe răni.

în carnea mea, ei așează totul frumos ca-ntr-o vitrină. își
întind brațele spre mine. au aflat că-mi însemnez bărbații
și tata e hidra în sângele căreia îmi otrăvesc săgețile.

cândva, locuiam aici ca-ntr-o pâine caldă. acum locul e
plin de cioburi. tata e un cadavru care taie dacă întinzi
mâna. tăietura lui coace până puți a pește mort.

vorbesc cu capul în jos ca și când aş fi vinovată.

Greta Bogdan

Basm

O seară dulce, parfumată
O lună caldă, colorată,
Un ochi cuminte la geam veghează-
O stea fierbinte, un ciob de rază.

O fată îmbrăcată-n dor
Cântă ușor, liniștitor
Despre cum nu se pot vedea...
În seara asta, el și ea.

Privirea sa cade pe gânduri
La visul lor purtat de fluturi,
La clipe dulci ce-au fost cândva,
La clipele ce vor urma.

Căci sus, pe bolta-mpărătească
E scris c-o să se împlinească
Tot ce-au visat și vor visa...
Tot ce vrea EL; tot ce vrea EA.

Pretenția și îndoiala

Simona Toma

Autor prolific de roman scurt (poate de aceea stârnește reacții controversate), Amélie Nothomb trăiește în rîndul autorilor cu spor contagios de scris, adică este unul dintre cei ce te determină să scrii, nu să te lași de scris. Aflînd despre numărul mare de romane publicate, m-am gîndit că trebuie să fie o rețetă paulo-coelho-iană. Apoi, citind-o mai mult pe Amélie, mi-am dat seama că labirintul său este asemeni stradelor italiene și cititorul, turist rătăcit cu harta în mîină, descoperă pe neașteptate după multe ziduri patinate de timp (ce?) Fontana di Trevi în toată splendoarea și măreția ei.

O copilărie și o adolescență exotice marcate de misiunile diplomatice ale tatălui său, pot face bine la C.V. după presupusele calcule de marketing zărite de cîrcotași, dar tocmai aici se găsește miezul și maiaua stării de agregare a romanelor sale. Amélie este o senzație, nu „de senzație”, de aceea am tăiat semnul egal în alăturarea ei cu Paulo Coelho. Se așterne în toată natura sa autobiografică reluînd, prin îmbrăcarea personajelor sale, motive cheie ale istoriei personale. Locuitor al țării Niciodată, niciodateza (din **Biografia foamei**) poate avea dreptul de a exista în fiecare pagină a scrisului său deoarece acești locuitori ai țării fără de întoarcere „sînt incapabili să construiască o casă, o locuință sau orice ar duce cît de cît cu un adăpost stabil și locuibil”, „niciodatezii sînt niște mari constructori ai iubirilor, ai prietenilor și ai altor edificii sfișietoare care-și conțin deja ruinele”. Destinul său ca o enumerație de țări și adrese (Japonia, China, S.U.A, Bangladesh, Birmania, Laos, Belgia) se întîlnește într-o anumită măsură cu destinul Aglajei Veteranyi, al acelei copilării din rulotă și trupa de circari.

Am mai spus, Amélie este o senzație, este senzația evantaiului deschis al cozii de păun pentru că „niciodată nu s-a spus ceva mai frumos” prin vocea Antigonei lui Sofocle: „fac(e) parte din rasa celor care iubesc, nu din rasa celor care urăsc” (**Antichrista**). Căutînd-o mai mult, am găsit-o în **Metafizica tuburilor** unde rostește că „trupul nu va fi decît tub”, iar la capătul său e moartea. Obsesia sfîrșitului este des întîlnită. Iată de ce eroina acestui roman autobiografico-fictiv în vîrstă de trei ani

ajunge la „ceea ce a fost prima - și pînă azi, ultima tentativă de sinucidere”! „Existența nu m-a plictisit niciodată, dar cine-mi poate spune dacă de cealaltă parte n-ar fi fost mai interesant?” În **Dicționar Robert de nume proprii**, autorul apare în carne și oase intersectîndu-se cu Plectrude, personaj bîntuit de egoismul parental și asasinat. Finalul romanului mizează pe legea în virtutea căreia o victimă devine cel mai bun călău. Sau, poate, aceasta vine ca o salvare a scriitorului care nu știe unde să ducă și unde să termine un personaj. Și astfel se produce o schimbare, o răsturnare.

Personajul își omoară autorul ca într-o succesiune de imagini oglindă în oglindă. Autorul scrie cum personajul își omoară autorul care scrie cum personajul...etc. După „eliminarea” lui Amélie Nothomb prin asasinat pe motivul „n-am găsit altceva mai bun de făcut ca s-o împiedic să-și dezvolte elucubrațiile”, apare un alt scriitor care salvează încheierea crizelor de personaj dîndu-le mai departe existență „din acel moment, viața lor deveni, aproape silabă cu silabă, o piesă de Ionesco: „Amélie sau cum să scapi de ea”. Era un cadavru foarte inoportun... Ce să faci cu corpul?

Da, aceasta e (cum spunea un mare prieten) o declarație de dragoste și boala contagioasă de care sufăr de două săptămîni: se numește Amélie cu toată

simplitatea și simplismul său. A meritat să relecturez emoții deja trăite precum ascultarea unor melodii preferate. Cred, și sunt aproape sigură, că m-a atras îndoiala și sinceritatea sa în a-și privi sinele. Cum spune ea, tot fără mască, în **O formă de viață**: „Un artist care nu are dubii e un individ la fel de penibil ca un seducător care se crede într-o țară cucerită. În spatele oricărei opere, se ascunde o pretenție enormă: aceea de a-ți expune viziunea asupra lumii. Dacă o asemenea aroganță nu e echilibrată cu agonia îndoielii, ai de-a face cu un monstru care e pentru artă ce e fanaticul pentru lege.”

Un Om de rugăciune...

La Editura Centrului Cultural Dunărea de Jos a apărut un nou volum care adună în paginile sale studii și alte texte care au fost prezentate la ediția din 2010 a Colocviilor anuale de filosofie „Ion Petrovici” de la Tecuci, ediție dedicată unui savant isihast, epistemologul Alexandru Mironescu, născut în 1903 la... Tecuci, care a făcut parte din mișcarea de rezistență spirituală „Rugul aprins”, făcând ani grei de temniță și din această pricină în vremea regimului comunist.

Apropiat (deși gândirea sa a avut o dialectică deosebit de interesantă - despre evoluția gândirii lui Al.Mironescu semnalăm studiul Mariei Michiduță, „Epistemologie și credință la Alexandru

Mironescu”, p.14, de unde aflăm chiar că „Misterul” de care vorbim două rânduri mai jos chiar era dezavuat!) și de concepția ontologică și epistemologică a lui Lucian Blaga, considerând că Misterul este „piatra de hotar între a filosofa și a gândi”, „nodul tuturor problemelor”, scriitor și om de știință (chiar dacă a scris, sic, chiar „Limitele cunoașterii științifice”), ca să ne limităm (și noi!) doar la câteva atribute al activității sale, poate fi deosebit de provocator, după cum observăm în finalul singurului său text reprodus în volum, „Puterea de vindecare a rugăciunii” (de fapt o conferință radio difuzată în 23 februarie 1936): „Formațiunea morală a individului trebuie să devină punctul cardinal al eforturilor noastre, pentru că activitatea morală este singura în stare să acorde un sens existenței, să constituie o forță de viață și să determine acel echilibru al stărilor de conștiință, care poate fi fructificat și pe teren social.

Este o eroare a promova, în orice condițiuni, inteligența. Prin ea nici individul și nici societatea nu se poate ridica la înălțimea marilor bucurii. De altfel, națiunile cele mai civilizate, cele care tind către un ideal de colectivitate, nu sunt cele mai inteligente, ci acelea care au un simț mai profund al moralului.

În felul acesta ne întoarcem la un principiu mai vechi de educație, neglijat în ultima vreme și anume: formațiunea morală trebuie să constituie axa principală a străduințelor noastre. Numai în măsura în care vom reuși să adâncim și să generalizăm activitatea morală, vom putea sărbători o victorie a vieții.”

Evident, sic, ca om de știință a cântărit și calculat, a pus în formule cum vine chestia cu națiunile cele mai civilizate, dar importante sunt ideile, numai bune de contribuit la noi utopii...

Volumul, îngrijit de către Adrian Michiduță și Viorel Burlacu, cuprinde nu mai puțin de treisprezece contribuții la evocarea personalității cărturarului, addenda având liste cu lucrările sale, fotocopii diverse, fotografii de la colocviu, menționata conferință, referințe critice, o scrisoare de la fiica lui Mironescu.

Despre literatura sa, mai exact despre lirică, semnează articole Elena Dulgheru („Lirica lui Alexandru Mironescu: o alegorie a aventurii umane între creație și creator”) și Daniel Mazilu, într-un adevărat eseu denumit „(În)cântarea inimii. Însemnări hermeneutice printre strofele unui poem filocalic” (una dintre cărțile lui Mironescu se numește „Poemele filocalice”), în care, la „prolog”, se schițează o tipologie a

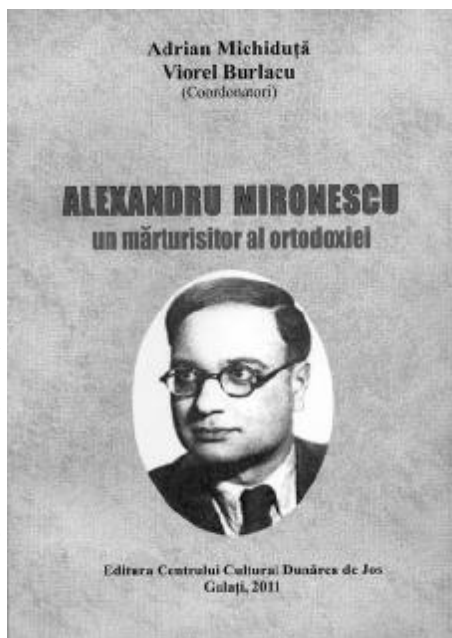
poeziei (cu care putem sau nu fi de acord): „Există un fel de poezie - facere a minții - care nu dezvăluie altceva decât înălțimile mărunte ale acesteia. Mai sunt și poezii care exprimă faceri ale inimii, dar mai presus de acestea stă poezia care înfățișează prefacerea inimii, (în)cântarea ei”. O astfel de poezie ar fi și cea a lui Alexandru Mironescu, încă prea puțin cunoscută, inclusiv subsemnatului, probabil parafrază (și nu numai, ci mai ales rugăciune-dialog cu Divinitatea) a textelor sacre întru care ar trebui să se trăiască, altfel de „urmare a lui Hristos”, dacă tot a fost retipărită recent cartea lui Thomas à Kempis, cea despre care se spune că era citită, recită de către Papa Ioan Paul al II-lea atunci când a murit...

Dar, așa cum o subliniază și titlul antologiei, poate cel mai important aspect al personalității sale este chiar „mărturisirea” care i-a fost viața întru credința ortodoxă, Ignatie Grecu, în „Rolul Sfintei Mănăstiri Cernica în viața spirituală a lui Al.Mironescu și câteva cuvinte despre Rugăciune” (p.32), considerând că i se potrivesc cuvintele lui Gandhi despre el însuși, dar și despre rugăciune:

„Nu sunt savant, ci îmi place să mă numesc Om de rugăciune”.

După cum îl caracteriza și Steinhardt, era un „creștin nebigot, nehabotnic, fără fățarnicie, de o mare curățenie sufletească”, fiind apreciat și de părintele Galeriu, părintele Andrei Scrima sau de părintele Benedict Ghiuș, ca să dăm doar câteva nume...

Raportându-se la credința Sfântului Ilarie¹, Al.Mironescu scrie: „Pentru mine am conștiința că datorita față de Dumnezeu, de departe cea mai importantă a vieții mele,

Interviuri despre contemporani

„Nu cred că există o pasiune a omului care să îl incite emoțional mai puternic decât geologia umană...ce altceva este să cauți ferestre deschise pentru a privi în intimitatea omului, acolo unde ți se permite și cât ți se permite”(Tănase Dănăilă, „Surâsul spiritului: convorbiri electivă, Edit.Axis Libri, Galați- 2012)

Am citat din postfața volumului semnalat, propunându-vă lecturi cartea unui intelectual care a publicat de-a lungul a treizeci de ani poezie, cronică literară, eseu, reportaj și interviuri. Am așteptat cu răbdare și cu încredere cartea sa de colocvii sentimentale, cu convingerea că momentele convorbirilor cu personalități variate pot deveni durată. „Coborând în adâncul ființei, am trăit sentimentul că escaladează înălțimi”.

Împărtășesc încredințarea prefațatoarei, scriitoarea Katia Nanu: „Cu adâncimi bine temperate și curiozitate politicoasă, autorul își dirijează interlocutorii către dezvăluiri interesante și spectaculoase aduceri aminte”. Publicarea de interviuri e binevenită și necesară pentru materialul informativ despre un context social-istoric și ideologic, despre mediul intelectual, propunând concomitent valori exponențiale cu stiluri și convingeri identitare sub semnul interogației.

Născut la 22 mai 1948 în Smulți, jud.Galați, dl.Tănase Dănăilă trăiește azi și scrie în Tecuci, unde este membru al cenaclului literar „Calistrat Hogaș”(din 1982)și printre fondatorii Fundației culturale „Ștefan Petică”. Inclus de Vasile Ghica în dicționarul „Nasc și în Tecuci oameni”, a primit în 1992 titlul de cetățean de onoare al comunei natale. Am reținut pentru aceste note bibliografice de perimetru sentimental și sumare informații despre alte două personalități exponențiale din specia interviului originare tot din zona respectivă:

- I.Valerian, poet, romancier, publicist (născut la Ivești- 1895) autor și al volumelor „Cu scriitori prin veac” – Interviuri (1967) și „Chipuri din viața literară”- anchete (1971). G.Călinescu afirmă că autorul „a rămas în istoria literaturii”ca un izvor de documentare.

- Gheorghe Gh.Arion, poet, prozator, publicist și scenarist de film (născut la Tecuci – 1946) i-a adunat în trei volume interviurile cu scriitorii de marcă ai epocii. Cei doi au oferit suficiente modele de urmat într-un domeniu cu bogată istorie.

- Felix Aderca „Contribuții critice”- 1983; „Mărturia unei generații”- 1967

Indicii bibliografici de consultat pentru temă și, eventual, volume recomandate vă oferă bibliotecile importante din țară și, uneori din străinătate.

În dialogurile domnului Tănase Dănăilă cu interlocutorii săi, interviurile din aceste „convorbiri

electivă”devin incitare emoțională, stimulând harul pasional al participării bipolare la o „Istorie autobiografică” în egală măsură pentru cele două implicări colocviale. 37 convorbiri subiective într-un perimetru sentimental, unde „scriitori, și mai ales poeți..., dar și artiști, medici, preoți se perindă prin fața cititorilor, precum creștinii la spovedanie”, în mărturisiri autentice, „sub forma unor molcome și calde taifasuri moldovenești”(prefațatoarea).

Sumarul a păstrat texte publicate din perioada mai-2006 și până la 11 aprilie 2012, dar nu și în ordinea cronologică a fapturii. Proiectul a fost gândit într-o altă compoziție funcțională, în etajare de identități, psihologii și experiențe umane mărturisite ca „ferestre spre absolut”(cel mai cuprinzător ciclu).

Altele sub titluri metaforic-inspirate: „Axiologii necesare”, „Semne din amvon”, „Orizonturi reversibile”, „Verbul în haine de lucru” etc.

Volumul e deschis de întâlnirea cu marea soprană Angela Gheorghiu, a cărei personalitate se dezvăluie în dialogul despre relația dintre artă și sacralitate: „Fiecare moment pe care îl aduce un artist este o revărsare din bucuria sufletului său...Dumnezeu se servește de noi pentru a ne aduce aminte că existăm”. Alte și alte „cuvinte ziditoare”polarizează urcușul spiritual lăuntric spre pace și echilibru într-un veac în derivă. Notă: ar fi fost oportună semnalarea publicațiilor în care au apărut inițial textele.

Mărturisirea de final aparține d-lui Tănase Dănăilă: „Am simțit că fiecare dintre partenerii mei de dialog și-a trăit răspunsurile și rog să fiu crezut că și eu mi-am trăit întrebările...De are cineva curiozitatea să știe care sunt cele mai interesante convorbiri și partenerii cei mai speciali, fac aici o confidență: cei ce vor urma”. Înțeleg că este o promisiune, ca și volumele în pregătire:”Spălându-mi cuvintele”- poezii, „Vinovatele tăceri” și „Orfevru șlefuit amăgiri”- eseuri, „Realități suprapuse”- vorbiri împreună. Suficiente motive oferite criticii să-i urmărească evoluția, empatic așezată sub două citări gnomice: „Când spiritul caută cu adevărat să se înalțe, se naște o cerească apropiere între oameni, oricare ar fi depărtarea (Marcus Aurelius).

„Eu sunt câte puțin din tot ce am întâlnit”(Homer)

Între intenții și realizarea proiectelor rămâne așteptarea.

Nicolae Colceriu

Români literare

Dumitru Anghel despre...

Strada Portului

Volumul de antologie lirică, "Strada Portului", Editura TipoMoldova, Iași, 2011, colecția Opera Omnia – Poezie contemporană, 324 de pagini, semnat de poetul

Corneliu Antoniu, cuprinde o selecție responsabilă și reprezentativă din cele cinci cărți de poezie publicate de poet între 1978 și 2010 și adună 251 de poeme.

Corneliu Antoniu este poetul non-agresiv, care-și protejează excesul de adrenalină lirică printr-o nativă platoșă de timid incurabil, percepută mai mult ca o povară și de care încearcă să scape printr-un *pseudoarțag* artistic și de paradă nonconformiste, cu prețul nedrept de a fi confundat, când de fapt tânjește după certitudini pentru demersul său liric. Se expune sentimental cu un *donquijotism* altruist pe portative de o mare generozitate, într-o lume nu întotdeauna pe măsura idealurilor sale și, din aceste motive, ca și din alte câteva, poetul riscă uneori o neaderență la lectura de prim contact și admite nonșalant un deficit de înțelegere a poeziei sale valoroase.

Presupun că intuiește inconvenientele, asumate dintr-un orgoliu specific timizilor generoși dar și marilor înțelepți, deși pare mai mult stânjenit decât încântat. Dar, acesta este scriitorul Corneliu Antoniu și, certamente, se simte liniștit și împăcat cu condiția sa de poet, care nu dă socoteală nimănui de ceea ce se întâmplă cu sufletul său, cu universul său liric, cu toată ființa sa...

Lirismul introvertit al domnului Corneliu Antoniu are modulații lirice de-o surprinzătoare contrarietate cu imaginea sa publică, în contrapunct ideatic cu poezia sa. Dintr-o pudoare excesivă, poetul se expune oricăror posibile și, mai ales, riscante ipostaze de artist al cuvântului. Ușor sfidător, inconștient deliberat, aparent detașat de orice adeziune publică, poetul "și-a jucat cartea" succesului literar mizând pe prudența și eleganța cititorului avizat. Derutant în înțelegerea poeziei poetului Corneliu Antoniu este tocmai acest *jemanfișism* de comunicare cu cititorul de poezie modernă, pe care-l lasă singur să se descurce decât încearcă să și-l apropie. Aceasta, sigur, dintr-o orgolioasă și până la urmă sinceră părere despre opera sa poetică, despre relevanța demersului său liric, dincolo de riscurile neaderenței.

De altfel, tot astfel este și întreaga satură civică și culturală a omului Corneliu Antoniu, scriitorul cu

doar șase cărți, publicate într-un ritm decent și echilibrat într-o vreme, prezentă, de *inflație* editorial tipografică (...*cinci, de poezie*: "Ascunsa ninsoare", Editura Cartea Românească, 1978, debut editorial; "Supunerile", Editura Eminescu, 1982; "Fluturile de diamant", Editura Cartea Românească, 1986; "Amintiri din pădurile din Miconia", Editura Eminescu, 1991; "Fructe de mare@yahoo.com", Editura Fundația culturală Antares, 2010; și un roman "Adio Kap-Blank", Editura Galateea, 1997..).

Explicația s-ar afla și în ipostaza sa de persoană publică activă: președintele filialei Sud-Est a Uniunii Scriitorilor; director fondator al revistei Antares, director executiv al Fundației Antares; inițiatorul și organizatorul de douăsprezece ediții ale Festivalului Internațional de Literatură "Serile de poezie ale revistei Antares"; în anul 1997, instituie "Ordinul Internațional al Cavalerilor Danubieni". Pentru întreaga sa activitate, Corneliu Antoniu este decorat, în 2004, cu "Meritul Cultural în rang de Cavaler".

De la debutul editorial în urmă cu peste 30 de ani și până în pragul unei maturități lirice incontestabile, Corneliu Antoniu și-a consolidat propria linie melodică pe un portativ poetic, din care n-au lipsit nici *diezii* alternativi și nici *sincopele* protestatare ale înregimentării de modă poetică și nici aderența la noul val literar prestigios al *pleiadei* de poeți reprezentativi, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, Ștefan Augustin Doinaș, Geo Dumitrescu, Ana Blandiana, Adrian Păunescu. Dar, și-așa, poetul Corneliu Antoniu și-a păstrat un *timbru* inconfundabil, autentic, printr-o imaginație febrilă, aparent anxioasă, caracteristică unui căutător de frumuseți și de poeticești stări sufletești, într-o lume în care sensibilitatea, translucidă și plesnind de tensiune lăuntrică, este percepută ca o slăbiciune, împinsă spre desuet și penibil.

Așa a și început, cu "Ascunsa ninsoare", în 1978, debutul editorial al unui poet cu virtuale valențe lirice, între entuziasm lucid și o senzualitate stăpânită, care-și protejează prudent demersul sentimental prin *dedicații* cuminți și de impact emoțional, "Părinților mei" sau unor poeți cunoscuți ai momentului, Nicolae Ioana, ca un *scut protector* dar și ca o nevoie de *model*: "Se mai creșteau încă poeții" Harul lor / Și magia? Crezul reîncarnării lor / În sunete sacre?..." ("Despre poet", pag. 9); cu o lirică programatică, între orgolii de poet cuminte și o speranță rebelă, motivate de decența răbdării: "...Că iată, peste nisipuri, înalte vedenii / Așteaptă cu un deșert prelungit..." (Ibid.).

La peste 30 de ani, cât va fi având poetul, când debuta liric, într-o vreme de restricții și *tabu*-uri ideologice de tot felul, dar și cu *tarele* unei educații

Românii Literare

civice pe măsură, irumpe un gen de “*protest în genunchi*”, sufocat și nu prea, pentru că *revolta*, neaderența sunt și mai evidente: “Să mă întorc în spațiul / Lucrurilor necontrolate. / Să mă afund, cu gura închisă pe dinăuntru, / Cu gura strivită, cu gura însângărată - / Fără gură.

Fără gură. Fără gură” (“Peste întinderi”, pag. 10).

Dar își ponderează “*țâvna*” protestatară printr-o elegiacă “*pistă falsă*”, ca un *adagio* sentimental, care deturneză subtil o direcție contestatară, împinsă spre naiv, nevinovat, puțin pervers dar convingător: “Tu vii petrecută de un parfum greu / Și de îngeri cu aripi de măceș, / Tu vii cu o algă în jurul sânilor / Și pe genunchii mei îți așezi somnul” (“Între ape”, pag. 12). De fapt, așa și este acest volum de debut liric al poetului Corneliu Antoniu, o magică și nostalgică poezie de îndrăgostit, preocupat de timpul, care a trecut pe lângă el și i-a cenzurat, i-a îngrădit elanurile erotice, ocupat fiind cu alte treburi de bărbat atent să-și construiască o carieră: “Fată frumoasă ce dansezi / Prin ploaia asta sunătoare / Cad din copacii încă verzi / Păsări și fructe rotitoare / ... / Și cad ninsori mai de demult / ... / Și nu mai pot să te ascult” (“Viziune”, pag. 13); pe partituri sentimentale, cu largi volute de tensiune lăuntrică, cu o poezie cuminte, *clasică*, cu rimă încrucișată (1-3, 2-4), ca la școală. Și, chiar atunci când poetul își plânge de milă și-și justifică diplomatic înfrângerile, versurile sale, de data aceasta, în *metru alb*, au o ritmică gravă, voit ritualică: “Și dacă / Îmi vor zbura fluturii de pe buze / Tocmai când întind palmele / Și dacă / Îmi vor despozobi vorbele / Eu să știu că sufăr / De păcatul acelei rostiri” (“Și dacă”, pag. 17).

Când și-a adunat versurile pentru volumul de debut, Corneliu Antoniu nu bănuia probabil c-ar putea convinge și-și proiecta imaginea de artist al cuvântului, scriindu-și biografia și apartenența la un anume areal civic, cultural, sentimental, într-un amestec frapant de nesiguranță și orgolii: “Cu brațe-ntinse doar? / Cu sufletul în palme? / Cum să încep? / În vârful picioarelor / În piruete scurte, / Pe sub copacii uzi și rari? / Pe-aici / Fiecare piatră mă cunoaște / Fiecare anotimp / Fiecare fereastră?” (“Strada portului”, pag. 24), într-un lung poem, care a și dat titlul antologiei. De altfel, există în acest volum de început o obsesie a obârșiei, a rădăcinilor, nu neapărat biologice ci mai degrabă a apartenenței la un anume topos ideatic, sentimental, artistic, dogmatic, erotic, religios, într-o devălmășie orgolioasă de *ales*, de reprezentant, de model..., ca un laitmotiv pe acordurile unei *sarabande* preclasice dar și a unui *lied* melancolic, când trist, când exuberant, cu nevoia unei fiabilități, a unei atitudini lirice: “Cine ești tu? / Mă întreabă lucrurile dimprejur, / Privind apele și câmpiile și stelele / Și toate lucrurile dimprejur, toate zburdând” (“Poetul”,

pag. 45). Ca să-și explice apartenența la un rang social, un *cin* nobiliar, sufletesc, ca un *decalog* moral, etic: “Să fii bun / Să fii de aur / Ce e mai minunat decât să luminezi / Ca soarele” (“Monodelfia”, pag. 49), într-un poem lung, lung, lung, elaborat cu încrâncenarea de a convinge...

Pentru că poetul este convins că... “Trăim numai atât / Cât ține cântecul-” (“Ascunsa ninsoare”, pag. 64), poemul, care a dat titlul volumului de debut din 1978, intuit ca o “ars poetica”, văzut ca menire a poetului în lume, pe treapta sa socială, civică, de sorginte mesianică.

Poezia din volumul “Supunerile”, 1982, ar putea fi una erotică, dar sunt și atâtea altele stările de suflet încercate de poet, încât cele 67 de poeme selectate în *Opera Omnia* par a fi oglinda sufletului său răvășit de prea multe încercări, din care răsar, mai mult ca o revoltă decât ca o stare de bine și de senzații benefice, atitudini protestatate și o dilematică alternativă: “Din toate cel mai mult / Atingerea de vise / Mă doare...” (pag. 71), din motto-ul colecției ieșene, în ciuda unei declarate intenții de acceptare: “În visuri calme încă le mai țin / Cu liniștea atoașteștiutoare / Când dinspre anotimpuri zvonuri vin / Pe aripi fumegând de înspumare” (“Tot mai adânc”, pag. 73). Impasul sufletesc în care se află poetul are cel puțin o scuză, “Atingerea de vise”, și-și justifică, bravând, și căderile, și ezitățile, și nevoia de dragoste: “Mi-am copt viile mari de sânge / Arbori subțiri am în teascuri / Beau parfumul acestor întâmplări / Uit unde eram când se făcea ziuă” (“Arbori subțiri”, pag. 78).

Pentru că, în ciuda unei rezerve, a unui acces de pudoare, poezia din “Supunerile” rămâne una erotică, cum afirmam mai sus, decentă și parcă din alte veacuri, mai romantice, mai f la Petrarca sau Costache Conachi: “Umbra care / Ți se strecoară în păr / Și zâmbetul din colțul gurii / ... / Teama de a nu fi surprinsă / Îngânând versuri / ... / Apoi roșeața palidă / ... / Și privirea umedă / Cu care chemi / Aburul caldei vinovății” (“Perlissima”, pag. 79); iar poetul de secol XX este nevoit să accepte că... “Nu mai am de cine / M-ascunde” (“Cu inima”, pag. 85); și că “...cel mai mult mă simt în înserarea / Acelei vorbe nevegheată, vine / Cu dorul lumii-n spate și-și așează / Corola de luceferi peste mine” (“Dar cel mai viu”, pag. 86).

Iar el, poetul, ca un Don Juan, altul decât cel compromis de Istoria literaturii universale, salvează reputația tuturor predecesorilor frivoli, ca un cavaler medieval curtenitor: “Nu știi / Cum te așteaptă / Noua ta bejenie / Și ce bine ți-ar sta / Tatuată cu stânjenei” (“Poarta”, pag. 94), lăsând să se înțeleagă că bărbatul nu este întotdeauna “vioara întâi” în concertul unei idile sincere și curate: “Merge vestea că ești a mea / Și când colo sunt singur” (“Steaua polară”, pag. 98).

Există în “Supunerile” și pusee de răzvrătiri existențiale brodate pe *vina* asumată de *părintele*

străbun alungat din Rai, iar poetul își rezervă rolul avocatului contemporan, riscând excomunicarea divină, între credință și tăgadă, mai mult mimată decât manifestă: “Niciun petec cu obrazul gol / Nu ne îndeamnă la rugă și smerenie / ... / Vine umbra, Adame, și fluieră / A pustiu în jurul nostru și a pierzanie” (“Rugă”, pag. 122).

Cel de-al treilea volum de versuri cuprins în antologia “Strada portului”, “Fluturile de diamant”, 1986, cu 70 de poeme, conturează personalitatea lirică a poetului Corneliu Antoniu, marchează o conștiință artistică, construită pe certitudini sprijinite și de orgolii bine temperate, potențate și de descumpăniri, cu o detașare emoțională, între sobru și patetic: “Din atâtea și atâtea lucruri / Rar întâmplă aieva; un crin - / ... / Și eu tot tremurând / Cu sufletul în palme / Ca frunza la o adiere de senin / Să nu-i tulbur cumva liniștea, / Curba de vis / A singurătății mele” (“Întocmai ca atunci”, pag. 149). Dar își motivează și elanurile poeticești, și speranțele, și izbânzi de artist al cuvântului prin... “dulcea amăgire a tinereții” și a elanurilor susținute de *vise*, neuitând să-și ia măsuri de precauție: “Zburam încet, / Zburam zadarnic, / .. / Între corzi de lumină, / Între corzi de întuneric - / Dulce amăgindu-mă cu singurătatea. / Zburam încet / ... / Zburam liber - / Se făcea că zburam” (“Tânăr fiind”, pag. 154).

“Fluturile de diamant” este *cartea de vizită* a intrării poetului Corneliu Antoniu în *lumea bună* a poeziei, pe care și-o adjudecă, la valoarea și riscul unui *cec în alb*, dar o face cu nonșalanța sincerității dezarmante: “Acum surprins sunt / De propria mea imagine” (“Eu, toamna”, pag. 155); insistă, ușor pedant, pe *sarabanda* unui gând ezitant și rebel, ca un *contrapunct* preclasic de Bach, adjuceându-și clemența cititorului: “Surprins eram / Intonând din amintire un cântec / ... / Privindu-mă prin geam / Fără niciun fel de atitudine” (“Priviri”, pag. 170). Are și motivații de “*ars poetica*”, prin 1986, într-o perioadă de tiranică cenzură a sentimentelor și de *donquijote*-ască aliură civică, deoarece poetul Corneliu Antoniu, liric boem și nonconformist, își motivează, în tonalități bucolice și insinuant de cumiști, opțiunile de neaderare: “Deoarece azi / Contemplu lanul de grâu / Și lumea străveche a magilor / ... / Și peste toate se bineășează / Spaima pe care am exilat-o” (“Deoarece azi”, pag. 177).

Romantic perseverent dar lucid și deschis oricăror alternative sentimentale, Corneliu Antoniu optează pentru registrul în gama majoră a gândului păcătos al ereziei sfidând dogmatica și rigida “crede și nu cerceta”, nu neapărat în orizontul spiritual religios, ci în viața de toate zilele: “Află mai întâi că e noapte / Și că noaptea are coloane de marmoră, / Că între atâtea mozaicuri și ogive / Locul îngerilor s-a îngustat”

(“Căderea păsărilor”, pag. 195); și apelează practic la învățăturile, verificate de timp, ale unui “Proverb”, pentru nevoia de echilibru, pentru controlul reacțiilor intime, pentru fuga de emoții: “Cu inima lipită de zid / Cu inima în bătaia lunii / ... / Cu inima în gheare și dinți / ... / Cu inima de gât – cine face ca mine / Ca mine să pățească” (Op. cit., pag. 197).

Volumul “Amintiri din pădurile de Miconia”, 1991, se remarcă printr-o limbă de-o acuratețe delicată, ușor pedantă prin rigoarea gramaticală și topica frazei, în maniera esteticii prozodice a lui Stephane Mallarmé. Formula novatoare a formei poetice este evidentă și în plan ideatic, cu o lirică în nota dominantă a întâmplării, a hazardului, a necesității și întâmplării ca opțiune filosofică: “Să mai văd sau să-mi închipui / Cum își lasă frunza duzii / Și din pragul disperării / Luminează cu iluzii” (“Nu știu cum dar toate sunt”, pag. 258). Este volumul de versuri în care poetul Corneliu Antoniu scrie o poezie de maximă intensitate sentimentală, sfidând desuetul, contracarând atacul la poezia decentă, valoroasă, al liricii licențioase și chiar a exagerărilor dincolo de limitele bunului simț artistic: “Și în timpul tău / Să vin în altă mantie, / În altă cântare, / Să vin din partea unui singur dor –” (“Ploaia de ieri”, pag. 264).

Corneliu Antoniu este poetul poeziei în stare pură iar demersul său artistic își păstrează acuratețea și în logosul biblic, unde *tabu*-urile dogmatice i-ar fi putut restricționa imaginația febrilă: “Să nu-mi spuneți voi că nu știu totul / Că nu mai sunt ninsori în Ghetsimani / Mai e-n fiordul nopții o vecie / Mai ard spre apa morții niște ani” (“Grindina”, pag. 271). Iar poemul “Amintiri din pădurile de Miconia”, care dă și titlul volumului, pare a fi cea mai stranie opțiune lirică a unui poet aparent “cu capul în nori”, dar echilibrat de-o nonșalantă stare de împăcare cu sine, pe fondul unei tensiuni lăuntrice și a unor descumpăniri adiacente: “În visul tău înota visul meu / Ochii mei printr-ai tăi deșteptau zorile / În gândul tău gândul meu își avea culcuș / În inima mea / Inima ta desfăcea apele / Nu mă priviți stele - / Ce aveți cu mine, / Unde-mi duceți lacrima?” (Op. cit., pag. 281); ca să convingă, cu “*armele*” elocvenței poetice, invocând în egală măsură inocența și acordul conciliant: “Toate se-așează-ntre distanțe și depărtări. / În mijloc drumul subțire de coral / Și pădurile de Miconia ard nesfârșit” (Ibid, pag. 284).

O lirică, potențată de crispări existențiale și de conștiințe culpabile, induce un tempo alternativ de patetic și de joc, între *ludic* nativ și ironie, când blândă când aspră; o cavalcadă wagneriană cu nuanțări de *nielungenlied*, într-o imprevizibilă, greu de stăpânit stare emoțională sinceră, în cele câteva, vreo 13, poeme din *subcapitolul* “Umbrela lui Robinson

Cum să nu povestești o carte... (I)

Un debut remarcabil: tânărul artist față în față cu Leoaica de Carte!

Alexandru Maria – *Omul Metodă*, Convorbiri literare, Iași, 2012. (Premiul Revistei „Convorbiri literare” la Concursul „Porni Luceafărul...” , ediția 2011)

Cu mai bine de un an în urmă, citeam un manuscris care în linii mari a constituit materialul cărții despre care scriu mai jos. Ca de obicei, m-am jucat cu mai multe variante de titlu pentru cartea ce urma să apară, toate raportându-se la versuri de-ale autorului... Unele însă se potriveau ansamblului, altele numai câte unui grupaj, dacă Alexandru Maria le-ar fi împărțit în grupaje sau capitole... Ceea ce nu ar fi fost neapărat necesar... Oricum, consideram că ar fi trebuit să aibă subtitlul de „poeroze”. Iată acele variante de titluri: „Frigul, oamenii și alte necuvântătoare”; „Ceva care să țină de cald”, „Prea mulți ca să vedem”, „Pinguinul verde”, „Pinguinul verde și omul metodă” (deși omul metodă cam apărea doar la urmă, în ultimul sfert al manuscrisului), „Poezia, așa cum este...”, „Pielea care fuge ca o iubire de un milion de furnici” (dacă autorul și editorul ar fi apreciat formele lungi), „Liniștea între degete”, „În vârful papucilor e calea...”, „Nimic din ce mă înconjoară nu este complicat”, „Perușii și eternitatea noastră”, „Hărmălaia, Poezia și frigul” (Zgomotul a fost folosit și de Faulkner și de Ionică Avram 😊), „Poezia și Frigul”, „Câtă poezie zace în lume!”, „Straniu, străin...”, „Pășind pe becuri”, „Un fel de om mare”, „Singurătatea mea” (banal dar plecând de la niște versuri care mi-au plăcut: „cine ești tu, am întrebat-o, singurătatea, mi-a răspuns, și eu am luat-o cu mine”...

Până la urmă, a rămas doar... „Omul Metodă”, unde, comentând la o a doua impresie (lectură), plecând de la moto-ul camusian care deschide volumul, ar trebui să nu se găsească „liniște sau căldură” (bine, bine, o fi citatul din „Neînțelegerea” camusiană, „Și nimeni nu o să găsească aici liniște sau căldură” referitor la lumea ca atare, dar noi vorbim de cartea lui Al.Maria!)

„Ca într-o nu știu care” așezare - vorba cântecului! - de la primul poem este, într-adevăr o „neliniște” generală: copiii zburătăcesc vrăbiile, câinii pisicile, vântul norii, destinul oamenii și ființele în genere... Doar „eul liric” – doar de aceea avem o carte de poezie! - , doar el doar se uită, contemplă, schițează mai apoi „starea” într-un poem...

Și, totuși, căldura...

Căldura inerentă unei autentice povești de dragoste se simte! Poate chiar de la al doilea poem, nu neapărat straniu, poate doar suprarealist (poate nu exemplar, metodic asumat, lucrătura firescului fiind mai pregnantă, chiar dacă apar pinguini verzi), unde doar invocarea unei fuste albastre te și îndeamnă să vezi păsările celea verzi pe pereții obsesiilor moderate!

De la al treilea poem câte ceva se clarifică, măcar câte puțin: „acum câteva zile ploua, stăteam pe canapea, butonam televizorul, lângă mine era o haină, era o coapsă, era o femeie, îmi era cald, dar a bătut la ușă...”

Sfârșitul inevitabil al oricărei iubiri (nu la finalul metafizic, posibil întru eternitate, mă refer) transformă, din când în când, căldura acesteia într-un frig cosmic, de vid... Poate la acest frig „lipsă” se referă scrierea... Și probabil încă nu s-a inventat „ceva” care să țină de cald când „bile verzi”, cu pene, cu oase, furnici și miros acru „înăuntru”, astfel de bile sunt la tot pasul, se lovesc de noi (și amintirile noastre), amintindu-ne, amintindu-ne...

Și de faptul că de cele mai multe ori poezia „zace” în lume: aceea ni se aduce la cunoștință în poemul 13 („13” de la numărul paginii, altfel neexistând titluri, cel mult poate doar sugestia că întregul volum este un poem de sine stătător), de fapt al cincilea în economia cărții, poem care este, într-un fel, „ars poetica” tânărului Alexandru Maria. „Acolo” simți cu toată „ființa” cum este să te îndrăgostești: de viață, de poezie, de tot ceea ce poți să te îndrăgostești.

În curând, „personajul liric Omul Metodă” va apărea, nu în carne și oase, ci în hârtie și cerneală (sau, dacă vreți, tuș!), poate „alter ego” sau pur și simplu „altcineva” (faustic, oedipian sau cine mai știe!): tăindu-i autorului „limba cu firele de păr ale femeii în fustă albastră” (p.15)...

Intriga este gata: avem un triumphi amoros, non-amoros, avem temeri, avem nervi, „mai este loc de altceva”... Și tensiunea se simte, „ceva crunt vrea să se întâmple” (poate totul nu e decât o parodie sau o parafrază la un „The Shining”, la un „paradis pierdut”, la „o țară a minunilor”, dar n-ai cum să știi, n-ai cum să știi...):

„ceva se întâmplă. ne aflăm într-o cutie de margarină goală, plină cu scrum, fără nici o șansă de ieșire și fără chibrituri la noi”

Viața este însă un scriitor, mai bun sau mai rău, care te scoate mai mereu la un fel de lumină: și te pune să lași urme, să vorbești despre sensuri, „despre poezie, ca o curvă, de care să te ștergi sau nu după ce o scrii” (p.19), despre experiențe care te pot marca pentru tot restul” (p.18).

Uneori se poate zice și despre „liniște” (din când în când există, în pofida perspectivei de a rămâne și fără punctele de suspensie ale iubirii!): „și e atâta liniște între degetele noastre încât sângele meu trece prin mâinile tale”...

**

Aproape concluzionând, Alexandru Maria își aduce o binevenită contribuție estetică la marele tratat antropologic) indiferent dacă este vorba despre „oameni de carne”, „oameni de piatră” - hei, Leporello, lasă-l pe Don Giovani, e prea târziu! -, „oameni papagali”, oameni care ar putea fi pești, oameni care rămân și oameni care pleacă...

În scris (altfel nu putem ști, monografic vorbind – sic!), Alexandru Maria este un calofil moderat, disprețuind frumosul artificial, care, evident, nu mai este frumos, fiind produs al celor „care urătesc urâtul” (p.9). Este printre scriitorii din noul val care mai știu aprecia o călătorie cu trenul („...plecăm pentru prima dată din oraș. Stăm amândoi lângă geam, față în față. În noi se văd soarele, cerul, copacii (unul are o scorbură, în ea două bufnițe fac dragoste, firește că noi nu le vedem), șoselele, restul. ascultăm muzică, vorbim lucruri nu prea importante.” - p.30), care știe să-și îmblânzească decent fiarele din el și destinul

(despre care străinii pot intui câte ceva: „despre nopțile în care nu dormeam pe un pat și mama dormea pe scaune, despre oamenii fără chip mergând în 6, un fel de miriapozi metalici, despre cum aș fi vrut să sar pe noile mele picioare”), unii putând să și-l imagineze ca pe un cântăreț de rock, cineva între Chris Martin de la Coldplay și Thom Yorke de la Radiohead (cum vă place!), lucid arătând prin literatură că literatura nu poate mima (și în sens bun, și în sens rău) emoțiile autentice, literatura autentică fiind un miracol de altă natură, poate eschatologic, poate nu...

Poet autentic, firesc (de aceea nici nu prea se mai simte așa, cf. paginii 36), găsind „ceva ce nu-i musai să fie”, are în felul său (și exprimă) sentimentul veșniciei și plenitudinii acesteia, în care se răsfrânge, ca o femeie care te poate iubi; zădărnicia și ipocrita tristețe a acesteia... Poemul de la pagina 37 exprimă toate acestea cu ironie, exemplar...

Iubirea îl face nemuritor, cu măsura... poeziei...peste toate acestea plutind duhul întrebării necesității existenței „omului metodă”, probabil nimeni altcineva decât Celălalt (infern ori ba!), răspunsul fiind umbra, opusul omului firesc, autentic, mai exact Logica umbrelor, Logica din afara Logosului dăruitor de căldură, viață, iubire...

Această obsesie aproape sceptică, aproape pesimistă, l-a forțat probabil să aleagă acest titlu al cărții, titlu frust, aproape ster, aproape nemilos (chiar și cu sine însuși: „sunt un sfeșnic fără lumânăr, sunt un toiag fără lemn”), aproape veșnic (Doar veșnicia nu este implicit roditoare!)

Metaforic, Alexandru Maria este într-un loc de text aproape arghezian, comparând Zeul cu o cloșcă rață căreia i s-au pus ouă de găini la clocit, din acestea ieșind, desigur, oamenii care, mai mult ghicim, nu prea reușesc să înoate când...

Da, spune Al.Maria, „orice aș face, omul metodă mă va urmări mereu”... Și noi ghicim raționamentul dus până la capăt: „omul metodă” (sau sufletul) nu ți-l poți alege! E precum fratele autist din „Rain man” sau precum „fratele porc” la care se referea C-tin Noica!

Trebuie să pleci cu el, cineva trebuie să-l iubească și pe el, mai ales când pietrele încep și ele să arunce cu pietre, conform unei imagini convingătoare, terifiante (una dintre cele pe care le puteți găsi citind cartea!)

Concluzionând acum de-a binelea (și parafrazănd în același timp poemul care încheie cartea), Alexandru Maria a scris (cunoscut, iubit) și a publicat o carte-leoaică (da, „Cartea-leoaică” ar fi fost și ea bună de titlu! Și nu vă gândiți la „leoaică tânără iubirea” că nu vă gândiți prea bine!): „de undeva îmi pășește în față

Tudose Tatu

File de istorie

Un renumit ambasador al
navigației la Dunărea de Jos

o leoaică, abia atinge pământul (...)// merge și cu fiecare pas al ei este mai aproape de mine, ce este o leoaică, nimeni nu știe, dar asta este o leoaică și prin ghearele ei voi găsi ce caut. Acolo plutesc, în mine plutește ea, leoaica are pe o sprânceană un neg și este foarte frumoasă, ce înseamnă frumoasă, nu este un om, // este un animal și nu este om (...)// pășește ușor și apoi, dintr-o săritură, este în palma mea, îmi strâng lebedele și ea mi le mușcă, acum este în mine și zboară spre creierul meu. e ceva schimbat la mine, e ceva schimbat la ea, aș spune că sunt un monstru ale cărui margini nu se văd încă. // în zare se aud răcnete și limbi de foc, iar eu mă îndrept spre ele, leoaica e acum în picioarele mele și aleargă cu mine. lumea fuge, pentru că dacă îmi voi pune talpa pe ea, // leoaica gata, a mâncat-o, e liniște și împrejur.” Aproape ca într-un videoclip cu Woodkid... desfășurarea imaginilor...

Da, Alexandru Maria ne-a făcut să conștientizăm: multe dintre cărțile autentice au ființa lor proprie, simbiotică sau nu cu autorul, sunt cărți-animal, care au drumul lor (apropro de etimologia cuvântului „metodă”!), au instinctele lor, nu le pasă mai deloc de cultura și/sau falsa cultură care ne înstrăinează de noi înșine, de fiarele ori de aproape îngerii care putem deveni...

Imaginea finală: Omul-Metodă față în față cu Leoaica de Carte, Necuvântătoarea doldora de cuvinte!

Pe o câmpie întunecată, parte a imaginarului unui poet care este acum o certitudine pentru cei care nu pot fără certitudini...

a.g.secară

În impresionanta serie de volume ce poartă numele de *Arkhiv Kniazia Vorontsova*, 40 de cărți bătute pe multe, de corespondență aparținând celebrei familii civilizatoare a stepelor pustiite ale sudului Rusiei, aflată la Biblioteca Academiei Române din București prin strădaniile cărturarilor de veac 19, și astăzi încă așa cum au ieșit din tipografie, cu paginile netăiate, dovada interesului cercetătorilor începând cu 1895, se află și cheia devenirii a două orașe.

Unul este Sulina, aflat încă în stadiu de proiect în deceniul 4 al veacului naționalităților.

Celălalt, veșnicul Galați, schela neasemuită și independentă a celor două principate românești dunărene.

Autorul uneia dintre scrisorile aflate între coperțile volumului de sfârșit al colecției este nu mai puțin cunoscutul în epocă Karl Ludwig von Ficquelmont ori Charles Louis de Fiquelmont (foto 1), pentru francezii din Alsacia și Lorena, reprezentantul diplomatic al imperiului habsburgic la Sankt Petersburg vreme de o decadă, mai precis între anii 1829-1839.

El va fi semnatarul, alături de Mihail Semionovici Voronțov, și destinatarul notei aflate în atenția noastră, a unui act de maximă importanță în istoria fluviului european și anume *Convenția de la Sankt Petersburg din 12/25 Iulie 1840 dintre Rusia și Austria privitor la navigația pe Dunăre*.

Cuprinsul corespondenței diplomatice din data de 1 (13) aprilie 1836 dezvăluie tuturor celor interesați de istoria acestor meleaguri scăldate de apele măloase ale ei, învăluită încă în ceața timpului și dezinteresului academic, evoluția relațiilor dintre cele două imperii ce se vor întâlni prin natura lucrurilor la Dunărea de Jos.

Iată cuprinsul ei:

Subsemnatul, ambasador al Maiestății Sale Imperiale și Regale Apostolice, s-a învrednicit de a aduce la cunoștința guvernului său nota oficială pe care Excelența Sa, domnul vice-cancelar de

Nesselrode (foto 2) i-a făcut onoarea de a i o adresa în data de 9 ianuarie trecut – 9 ianuarie 1836 n.n. – cu privire la stabilirea unei legături directe între societatea de vase cu aburi din Viena și cea din Odessa, legătură care a fost propusă de domnul guvernator-general contele de Woronzoff. (Arkhiv Kniazia Vorontsova, vol. 40, pag.132-136.)

Știm că începând cu anii 1829-1830, Austria, cu sprijinul tehnologic al unor întreprinzători britanici de care Foreign Office nu era deloc străin, începe să-și dezvolte legăturile pe apă în cuprinsul imperiului ei multinațional, multietic, multiligvistic, multireligios etc. etc. au plin de petice.

*Imperiul Dunării din 1834 își va extinde și impune monopolul în privința traficului de pasageri și marfă pe ruta Viena - Constantinopol cu navele cu aburi și zbatouri, piroscafele companiei *Ernste Kaiserlich-Konigliche Donau-Dampfschiffarts Gesellschaft*.*

foto 2

Primul vas al acesteia, *Argo*, pe ruta Viena-Galați, avea să sosească în portul Moldav pe 29 Martie/10 Aprilie a citatului an și desigur urma să constituie cel

mai mare eveniment nu numai în viața urbei, a principatului, ci și a Dunării de Jos.

foto 1

În paralel, la inițiativa guvernatorului general al Novorossiei și Basarabiei, Mihail Semionovici Vorontov (foto 3), un împătimit al progresului tehnic în materie de navigație încă de pe la 1826, când își achiziționase pentru nevoi personale primul vas cu aburi din Anglia, în anul

1833 se înființează compania de navigație *Odessa-Constantinople Steam Communication Company*, având ca baze în sudul Rusiei porturile Odessa, Ialta și Berdiansk.

Astfel că propunerea de joncțiune a celor două linii maritime înaintată de luminatul dregător țarist era firească.

În împărțirea frățească a sferelor de influență.

**G a l a ț i ,
punctul de
întâlnire al
vaselor celor
două societăți**

Cum avea să reacționeze partea chezaro-craiască aflăm din rândurile ce urmează:

Societatea din Viena căruia i-a fost adusă la cunoștință această propunere s-a învrednicit să

*urmarea la pagina 47

CARTEA DE DUHOVNICIE A PREOTULUI NICOLAE DRĂGUȘ

Pr. Eugen Drăgoi

Personalitate a vieții bisericești gălățene din prima jumătate a secolului al XIX-lea, preotul Nicolae Drăguș (1776-1861)¹ unul din puținii cronicari din Moldova secolelor XVIII-XIX, a avut șansa de la Dumnezeu de a se păstra documente contemporane asupra biografiei sale. Nu cu mult timp în urmă, în paginile acestei prestigioase reviste a Centrului Cultural „Dunărea de Jos” publicăm *Cartea* prin care preotul respectiv era transferat, în octombrie 1814, de la Puțeni (azi Valea Mărului, jud. Galați) la biserica Sf. Spiridon din orașul Galați², unde a slujit până la moarte, document descoperit între manuscrisele păstrate la Muzeul de Istorie din Galați.

Acum dăm publicității integral, pentru prima dată, un alt document, din 17 august 1820, anume *Cartea de duhovnicie* eliberată preotului Drăguș de către episcopul Eparhiei Romanului, Gherasim (1803-1826)³. Documentul se află, din mai 2012, la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale din Iași, Fond Episcopia Romanului, Pachetul XXV/3:

Gherasim, cu mila lui D(um)nezeu, episcop Romanului,

Smerenia Noastră, prin Dumnezeescul Dar și puterea a Prea Sfântului și Începătoriului Săvârșirilor Duh, dă molitvei tale preote Nicolai Drăguș, de la biserica din orașul Galați de la ținut Covurluiului, a Eparhiei Episcopiei noastre, slujba părinteștii duhovnicii. De care lucru ți să cade să primești gândurile și tot fialiul de patimi ale celor ce vor veni cătră molitva ta la mărturisire; să te arăți cătră dânșii lin, blând, învățătoriu, mângâitoriu, ispitindu-i⁴ și cercetându-i de toate faptele și cugetele lor cu amaruntul. Și să nu te mieri⁵ de mulțimea sau mărimea păcatelor, nici să te pornești cu mânie la cuviincioasa muștrare. Ci mai vârtos, cu chip iscusit să tocmești pocăința și îndreptarea lor,

prin canonisire⁶ potrivită cu starea fieștecăruia. Să legi ceale ce să cade a lega și să dezlegi ceale ce să cade a dezlega, după cum vii cunoaște din ispitire, zdrobirea inimii⁷ și umilința⁸ fieștecăruia.

Însă fără de nici un fialiu de luare sau cearere⁹ ca nu cumva pentru leanea sau vreo răpire ceva înșălându-te să te faci părtașiu păcatelor streine.

Iar care pricini vor fi mai mari și nu te vei putea dumeri spre a da canon potrivit, datoriu ești a veni la Noi să ne faci arătare fără a să ști acea față și vei lua povățuire.

Pentru care ți s-au dat și această a noastră arhierească carte, întărită cu pecetea Episcopiei și de Noi iscălită ca să-ți fie spre încredințare. Anul 1820, luna avgust, 17. Gherasim, Episcopul Romanului.

Pentru cei mai puțin familiarizați cu limbajul bisericesc vechi, precum și necunoscători ai prevederilor canonice ale Bisericii Ortodoxe referitoare la ministeriul Spovedaniei și condițiile administrării ei de către preotul duhovnic, se impun câteva precizări și explicații.

Nu orice preot poate spovedi ci doar acela căruia arhiereul locului îi dă o delegație specială și-l hirotesește, adică îi citește o rânduală specială care îi dă dreptul să administreze Taina Sfintei Mărturisiri¹⁰. În vechime acest dar se dădea numai preoților mai în vârstă, care aveau autoritate și experiență; astăzi, de regulă, după hirotonia în preot, ori la puține zile după aceasta, arhiereul îl hirotesește duhovnic pe tânărul preot. De exemplu, *Îndreptarea Legii*, numită și *Pravila Mare* sau *Pravila lui Matei Basarab*, tipărită la Târgoviște în 1652, prevedea, la glava (capitolul) 319 vârsta de la 40 de ani în sus pentru preotul care voia să se facă duhovnic¹¹.

ГЕРІОНИМЪ КЪ МІЛА АЗНІ ДМНІЗІ

ЕПІСКОПЪ ГѢМАНЪ АЗНІ

ВЕРИМА ПОЛІТІЯ ПРІИ ДМНІЗІА ДІАКОНЪ ШІ ПЪТІЯРЬ. І ПРІ ОФІТЪЛЪ ШІ АНІПТОРН-
 АЗНІ СВЯТІШІНАШЪ АХ: АЪ МОЛІТІЯІ ТЪАІ ПРІШТЕ *Моисей 17, 18* ДІАА БНІВІНКА ДІИ
Моисей 17, 18 А ПЛАХІИ ЕПІСКОПІ-И ПОЛІТІЯІ СЛУЖБА ПЪ-
 РИТИЦІЯІ АХОВНИИ. ДЕ КЪАРЕ АЗНІ ЦИЪ КЪАДЕ СЪ ПРІИМІЦІИ ГАНДЪНАІ. ШІ ТЪОТЪ ФЪАНА ДЕ
 ПАТІИМЪ. АІА ЧЕАШЪ ЧЕ ВЪШЪ ВІНІ КЪАТЪ МОЛІТІА ТЪАА МЪРІТЪІНІЕ СЪ ПІАІЦІИ КЪАТЪ ДЪШІИ АНІ.
 БАІНА. АБЪЦІАТОРН. МАНІКІТОРН. ІПІТІНАДЪ ШІ ЧРІТЪІАДЪ. ДЕ ТЪОАТЕ ФАПІАІ ШІ ПЪЦІАІ
 АШЪ КЪ АМЪРІНТЪА. ШІ СЪ ПЪТЕ МІРІИ ДЕ МЪЦІАМЪ СЪАЪ МЪРІАМЪ ПЪНАТІАШЪ, НІЧІ СЪ ПІ ПОРІЕЦІИ КЪ
 МАНІЕ АА КЪБІНІОАА МЪТІАІ. ЧІЕ МАІ ВАРТЪОЕ КЪ ІПІ ПЪСІІНІ СЪ ПЪОКМІШІ ПОНЪІНІА ШІ АІРІ-
 ПЪРІ АШЪ. ПРІИ КАНОНИІРЕ ПОТІРІВІТЪ КЪ СЪАІРЪ ФІЦІЕ КЪРЪА. ОЪ АІЦІИ ЧЕАЕ ЧІ СЪ КЪАДЕ АІАІА, ШІ
 СЪ АІЦІИ ЧЕАЕ ЧЕ СЪ КЪАДЕ АІЦІАІА. АШЪ КЪМ БІИ КЪНОАІИ ДІИ ІПІТІЕРЕ ЗІАОВІРЕ ІПІИМІ. ШІ
 АІМІАІНІА ФІЦІЕ КЪРЪА. АІА: ФЪРЪ ДЕ НІЧІ ОУНЪ ФЪАІО ДЕ АЗЪРЕ. СЪАЪ ЧЕІІІ, КА НЪ КЪМЪА ПІИ-
 ЧЪА АЕНЕ. СЪАЪ ВІІ О РЪПІРЕ ЧЕАІ АШЪАІАДЪІТЕ СЪ ПІ ФАІИ ПЪРІАШІО ПЪНАТІАШЪ СЪРІИИ. ІПРЪ КЪА-
 РЕ ПРІИІНІ ВЪШЪ ФІІ МАІ МЪРН ШІ НЪТЪЕВІ ПЪТЪЕ АМЪРІИ СЪРЕ АІА КАНОН ПОТІРІВІТЪ. ДАТЪРН ЕЩІ АІЕ-
 НІ АА НОІ СЪІЕ ФАІИ АІЦІАІА ФЪРЪ АІА ШІ АІЧЕ ФАЦЪ ШІ ВІИ АЗЪА ПЪАЦІАІИ. ПІИТІАІ КЪАРЕ ЦІААЪ
 АІТЪ ШІ АІАІТЪ ІНОАІТЪ АІХІІРЕІКЪ КЪАІТІ АІЦІАІА КЪ ПІЧІТЪЕ ЕПІСКОПІИ. ШІ АІ НОІ ПЪКЪАІТЪ
 КА СІЦІИ ФІІ СЪРЕ АІРЕАІНІАІИ. ІНЪА: 1820. АІНА: 200-17

Герасимъ Миланскій

Revenind la Cartea de duhovnicie a preotului Drăguș, constatăm că acesta dobândește dreptul de a fi duhovnic la o distanță de 12 ani de la hirotonirea sa întru preot (care s-a petrecut în anul 1808)¹², în momentul eliberării cărții care-l făcea apt să administreze Taina Sfintei Pocăințe, având vârsta de 44 de ani.

Episcopul Gherasim îl sfătuiește pe clericul de la biserica Sf. Spiridon cum să se comporte în scaunul Mărturisirii („să te arăți cătră dânșii lin, blând, învățătoriu, mângâitoriu, ispitindu-i și cercetându-i de toate faptele și cugetele lor cu amăruntul”), potrivit „învățăturii către preotul duhovnic” din *Molitfelnic* și rânduielii din Slujba Mărturisirii¹³. De asemenea, ierarhul de la Roman îl atenționează pe proaspătul duhovnic asupra discernământului la Spovedanie, după cum scrie și în *Învățătura pentru spovedanie* din *Molitfelnic*: „La mărturisire să iei seama, duhovnice, ca să judeci păcatul după priceperea și înțelegerea ce are fiecare, iar nu în alt chip. Că de vei lua aminte, vei afla copii de 12 ani, care pot să aibă minte mai multă decât bărbatul de 30 de ani; și iarăși

vei afla om de 25 ori 30 de ani, care poate să aibă minte sau pricepere mai puțină decât un copil de 15 ani”¹⁴.

În fine, *Cartea de duhovnicie* îndatora pe preotul duhovnic, în situația în care nu știa cum să procedeze într-un caz mai delicat de păcătuire, din cauza lipsei cunoștințelor canonice ori a experienței duhovnicești („iar care pricini vor fi mai mari și nu te vei putea dumeri spre a da canon potrivit”) să apeleze la competența ierarhului („datoriu ești a veni la Noi să ne faci arătare”); în această situație preotului nu-i era îngăduit să spună cine anume se afla în acea situație („fără a să ști acea față”, adică penitentul); numai păcatul în sine trebuia adus la cunoștința ierarhului, care urma să ofere duhovnicului soluția salvatoare pentru cel care se spovedise.

Documentul respectiv, conservat foarte bine, în pofida celor aproape 200 de ani care s-au scurs de la emiterea lui, este o mărturie a lucrului bine făcut și a păstrării tradiției vechi canonice în Biserica Răsăritului, cu efecte pastorale notabile în epocă.

Notele la pagina următoare:

CARTEA DE DUHOVNICIE A PREOTULUI NICOLAE DRĂGUȘ

Note:

¹ Vezi pr. Eugen Drăgoi, *Preotul Nicolae Drăguș și cronica sa*, Editura Partener, Galați, 2010, 58 p. + 3 p foto.

² Pr. Eugen Drăgoi, *Cartea de transfer a preotului Nicolae Drăguș. Document inedit*, în „Dunărea de Jos”, serie nouă, an. X, nr. 109, Galați, martie 2011, p. 12-13.

³ Din acest document s-au citat fragmente de către pr. Scarlat Porcescu, *Episcopia Romanului*, Roman, 1984, p. 264-265; Paul Păltănea, *Vechi locașuri de cult și viața bisericească în sudul Moldovei până în anul 1864*, în „Monumente istorice și izvoare creștine”, Galați, 1987, p. 238.

⁴ Cu sensul de a pune întrebări.

⁵ Să nu te miri.

⁶ Adică prin aplicarea canonului (epitimiei) pe care cel care se mărturisește este dator să-l împlinească, ca pedeapsă și îndreptar, în vederea iertării păcatelor.

⁷ Păreră de rău pentru păcatele săvârșite.

⁸ Smerenia.

⁹ Adică să nu pretindă plată pentru Sfânta Taină.

¹⁰ A se vedea canoanele 6, 7 și 43 ale Sinodului de la Cartagina (anul 419), în Arhid. prof. dr. Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, Sibiu, 1993, p. 245, 259.

¹¹ *Îndreptarea Legii, 1652*, Editura Academiei, București, 1962, p. 295.

¹² Pr. Eugen Drăgoi, *Preotul Nicolae Drăguș și cronica sa*, p. 13.

¹³ Pentru toate acestea a se vedea pr. Eugen Drăgoi, *Îndrumarul duhovnicului*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2000, p. 12, 25, 28.

¹⁴ *Ibidem*, p. 23.

Jock Carroll (Canada)

Cum să-ți faci cumpărăturile prin telefon

După cum prea bine știe orice soț, femeile fac parte din categoria celor mai neîndemânatici cumpărători din lume. În primul rând le lipsește simțul organizatoric, în sensul că pierd o după-amiază întreagă la o cafea în vecini și sfârșesc prin a-și cumpăra o perucă roșie care le cade mereu pe nas. Cutreieră tot orașul, de dimineață și până seara, și se întorc acasă doar cu picioarele pline de bătăături.

Nevastă-mea e un caz clasic. Am încercat s-o ajut acum câteva zile, i-am arătat cum oamenii cu scaun la cap își fac cumpărăturile prin telefon. Tocmai auzisem de noile aspiratoare industriale, niște monștri în toată regula, de felul celor care se folosesc în garaje. Aveam nevoie de un aspirator performant, drept care pur și simplu am ridicat receptorul și am făcut comanda.

M-am gândit că, dacă tot se apropia și ziua de naștere a nevastă-mii, împușc doi iepuri deodată. Doar cu un mic telefon. Ce-i drept, n-a zis prea multe când a deschis cutia, dar cred că în sinea ei a fost destul de impresionată.

Azi-diminează, când am văzut-o că folosește tot vechiul aspirator, am întrebat:

- Ce s-a întâmplat? Unde-i cadoul pe care ți l-am făcut?

- Iubitul tău aspirator a sosit cu patru perechi de picioare și fără accesorii.

- De ce nu trimiți înapoi cele două perechi de picioarele în plus ca să primești accesoriiile în loc?

- Mda, am s-o fac și pe asta, când am să ies în oraș ...

- Și să pierzi o zi întreagă? Lasă că aranjez eu. Imediat. Prin telefon.

Am format numărul magazinului unde ne facem de obicei cumpărăturile. A răspuns o încântătoare voce feminină:

- Bună dimineața! Cu ce vă putem fi de folos?

- Bună dimineața. Acum câteva zile am comandat de la dumneavoastră un aspirator industrial. Dar l-am primit cu patru perechi de picioare și fără accesorii. Asta ...

OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN 80 SCHIȚE UMORISTICE

- O clipă, vă rog. Vă fac legătura cu raionul de aspiratoare.

Clic. clic. O altă voce încântătoare a spus:

- Bună dimineața! Cu ce vă putem fi de folos?

- Bună dimineața. Acum câteva zile am comandat de la dumneavoastră un aspirator industrial. Dar l-am primit cu patru perechi de picioare și fără accesorii.

- Hmm. Nu pare a fi un produs de-al nostru. Ce nume are?

- E industrial. Un fel de aspirator folosit în garaje.

- Atunci să vă fac legătura cu garajul ...

- Nu, nu! Nu vreau garajul.

- Atunci cred că ar fi mai bine să vorbiți cu unul din șefii noștri.

Judecând după cât i-a trebuit să ajungă la telefon, șeful trebuie să fi stat ascuns pe undeva, în garaj probabil. A început foarte bine dispus:

- Bună dimineața. Cu ce vă putem fi de folos?

Începeam să intru la bănuieli. Am repetat istoria cu cele două perechi de picioare în plus și cu accesoriile fantomă, care acum până și mie mi se părea incredibilă.

Șeful a rămas nedumerit:

- Mda. Cred că ar fi mai bine să vorbiți cu domnul Smith, expertul nostru în astfel de probleme. O clipă.

Clic, clic.

- Biroul domnului Smith.

- Bună dimineața, domnule Smith. Acum câteva zile ...

M-a întrerupt o doamnă pe un ton glacial:

- La telefon nu este domnul Smith. Domnul Smith este în concediu. Dacă doriți să-i lăsați un mesaj ...

- E ceva în legătură cu un aspirator ...

- Vă fac legătura cu raionul de aspiratoare.

- Nu, nu!

Prea târziu. Clic, clic. Din nou în legătură cu raionul de aspiratoare.

- Cu ce vă putem fi de folos?

De data asta era o voce nouă, așa că am luat-o de la capăt:

- Acum câteva zile am comandat de la dumneavoastră un aspirator industrial. Dar l-am primit cu patru perechi de picioare și fără accesorii ...

- Aha, un aspirator industrial. Asta ține de raionul de feronerie, nu de raionul de aspiratoare. Sunteți amabil să sunați din nou la centrală?

Am sunat din nou și am cerut raionul de feronerie. Clic, clic, clic, clic.

- Îmi pare rău, a spus centralista. Sună ocupat.

Mi-am făcut o cafea, mi-am mai aprins o țigară și am format iar numărul. La o adică, am cugetat eu, ce-ar fi să dau un anunț la ziar ca să-l găsec pe cel care s-a ales cu două rânduri de accesorii și fără nici un picior? Schimbăm între noi și gata. În cele din urmă am izbutit să prind raionul de feronerie.

- Bună dimineața, a spus un bărbat foarte vesel. Cu ce vă putem fi de folos?

- Am patru perechi de picioare și nici un accesoriu.

După o pauză lungă, omul a replicat:

- Aici e raionul de feronerie.

- Știu. E vorba de un aspirator industrial pe care l-am comandat de la dumneavoastră și care nu are accesorii.

- Aaa, daaa. Accesoriile se trimit separat. Dar, din păcate, aici nu ținem accesorii. N-aveți un catalog de comenzi prin poștă?

- Un catalog de comenzi prin poștă! am scâncit eu. Eu întotdeauna îmi fac cumpărăturile prin telefon, e mai comod. N-ar fi mai simplu să telefonez la „Comenzi prin poștă” și să le cer niște accesorii?

- Mai rău v-ați încurca. Cel mai bine e să-i rugați să vă trimită un catalog. Căutați numerele pieselor pe care le doriți și faceți comanda.

Am telefonat la „comenzi prin poștă” și am cerut un catalog.

- Ne pare rău dar, pe moment, nu avem nici un catalog. Cel de toamnă va ieși cât de curând. Azi, totuși, ca o favoare pentru clienții noștri, oferim un catalog special cu lăzi de gunoi ...

Am pus receptorul în furcă, mort de oboseală și învins. M-am îmbrăcat cu pardesiul. Nevastă-mea și-a ridicat ochii de pe bătrânul nostru aspirator cu care tocmai curăța covorul.

- Unde te duci?

- Dă-mi picioarele alea și nu mai pune întrebări prostești.

Traducere de PETRU IAMANDI

Academic...

Nota de subsol / Hearat Shulayim, 103 min.

Israel, 2011

Regia/Scenariul: Joseph Cedar; cu Shlomo Bar-Aba, Lior Ashkenazi și Aliza Rosen

Numărul de telefon, numărul de card, numărul de asigurare socială, de buletin, de înmatriculare auto,

numele uzuale ale lucrurilor din jur și chiar și ale oamenilor devin cifre, iar personalitatea umană unică și irepetabilă, așa cum se tot zice, începe să se ascundă în spatele anonimei -pentru noi- combinații de cifre și litere fără însemnătate logică. În realitate două

persoane cu numele Ion Popescu, având vieți, familii, cunoștințe, interese și domiciliu diferite nu au cum să fie confunzați de aparatele de control a identității. Acestea dau chiar un număr unic și irepetabil. Viziunea se răstoarnă și nu prea. Totuși, fără a fi tentat de paranoia codului de bare care ascunde în sine o chestiune diabolică, este evident că o simplă eroare de cifre transformă toată ordinea computerizată într-un haos. Nu prea greu te poți trezi că, dorind să cumperi un kilogram de mere, la casă ți se va cere vreo câteva sute de lei noi, fiindcă ultima cifră, întâmplător „8”, a fost citită drept „3” și se potrivea unui cuptor cu microunde și grill.

O astfel de comedie a erorilor - da, uneori mai poate fi și comedie -, a imaginat regizorul israelian Joseph Cedar, atunci când a scris scenariul filmului „Hearat Shulayim”, pe românește, *Nota de subsol*. Nu o eroare de coduri, ci una de secretariat duce la un haos în familia de intelectuali Shkolnik. Tată și fiu, ambii profesori universitari, ambii preocupați cu

cercetarea Talmudului, numele lor unul lângă altul în cataloagele universității și numerele de telefon unul sub altul. „Alo, profesorul Shkolnik?” – „Da” – „Aici ministrul culturii. V-am sunat să vă felicit pentru primirea premiului Israel”. Ce se întâmplă însă, dacă în loc să fie contactat un tânăr profesor cu talent, harismă și numeroase publicații, la telefon răspunde

toate guvernează viața omului modern din ce în ce mai mult, devenind ștampilele sale în mediul public. Articolele de îmbrăcăminte, alimentele, cărțile, toate posedă și ele un cod de bare și sunt citite de un aparat, care la sfârșit tipărește chitanța la una din zecile de case de la supermarket. Așa se face că, încet-încet,

Cronicile amatorului... de cArte și de alte arte

bătrânul tată, șoarece de bibliotecă, ursuz, invidios și care nu a reușit decât performanța academică de a fi amintit într-o notă de subsol de un mai titrat savant?

Ideea acordării anuale a unor premii naționale de excelență nu este invenția noastră. Spre exemplu, cel mai prestigios premiu pentru promovarea culturii și filosofiei evreiești, acordat începând cu anii '50 la Ierusalim, este „Premiul Israel”. Distincția este foarte râvnită de cercetători în domeniile umaniste, dar și în științele exacte și rivalizează în bună măsură cu mult mai cunoscutul Nobel. Formalitățile de acordare ale acestui premiu constau în contactarea telefonică a nominalizatului, care trebuie să se declare de acord cu primirea distincției. Mult mai târziu, într-o ceremonie televizată, premiul este înmănat oficial, laureatul primind prin aceasta recunoașterea națională pentru contribuția adusă culturii. Astfel, în acest răstimp se pot redistribui premiile, alcătui elogiile și - de ce nu? - anula erorile.

Tragicomedia israeliană atinge un subiect destul de sensibil pentru însuși sufletul națiunii. În contextul religios al nașterii poporului ales, au existat întotdeauna conflicte, sau cel puțin rivalități, între tată și fiu: Noe și Ham cel blestemat, Isaac și Iacov, favoritul mamei, David și Abesalom cel cu pletele în vânt. Mai mult, întreaga istorie a neamului care ne-a dat Biblia este o istorie destul de romanțioasă dintre un Tată transcendent dar gelos și un fiu pe alocuri recalcitrant, pe alocuri artist, însă rareori ascultător, însuși poporul Israel personificat. Nu departe de aceeași tensiune se clasează și Galut-ul sau filosofia exilului, respectiv Shoah-ul sau filosofia holocaustului. Departe de a-și pune cenușă în cap și a se considera vinovat, poporul ales îi cere socoteală Părintelui pentru nedreptățile istoriei.

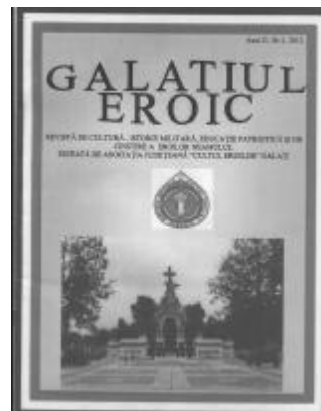
Ca mai întotdeauna, într-o formă sau alta există și un tampon între cele două tabere cu săbiile ascuțite și trăgaciul pregătit, iar aceasta este de genul feminin. Locul ei la mijloc este de-a dreptul un martiriu: alături de soțul ales, sau de fiul iubit, fără o soluție la îndemână. Și ca să fie totul și mai complicat, fiul destupat la minte și dispus spre compromisuri, la rândul său tată de fiu, pare să repete la un alt nivel aceeași greșală. Conflictul generațiilor, al ideilor, al valorilor nu se termină niciodată. Iar la mijloc se află, ca mai întotdeauna, răstignită între două orgolii diferite, o ființă vulnerabilă care știe toate secretele și care înăbușă în sine imposibila dragoste.

Un film cu umor fin, cum numai evreii știu să facă, dublat de un joc actoricesc de calibru. Cu toate astea, Oscarul pentru filmul străin 2012 a aterizat în curtea vecinului iranian, pentru istoria divorțului imposibil dintre Nader și Simin.

Cărți și reviste primite la redacție

O nouă carte de la Editura Partener

Cel mai nou număr al revistei editate de Asociația Cultul eroilor

Repere literare, care apare la Ploiești, redactor-șef Gabriel-Vincentiu Mălăescu

Un Om de rugăciune...

*continuare de la pagina 27

este să vorbesc despre El în tot ceea ce gândesc și în ceea ce spun.”

„Al.Mironescu subliniază – arată N.Rădulescu² – că rugăciunea neîncetată este singurul mijloc al omului de a se realiza în propria lui umanitate, în propria lui omenie. *Am înțeles că această problemă foarte personală, dar și comună unei mari familii de oameni, este problema regăsirii de sine; cu alte cuvinte, rugăciunea inimii prin care să intri în posesia a ceea ce ești tu însuși cu adevărat. Să pătrunzi în sinea ta, acolo unde te întâlnești în chip viu cu omenia ta, cu icoana profundă a omului, a Omului care ești, și pe care a întrupat-o deplin Hristos.*”

Interesantă și definiția lirică a Mănăstirii, aflată într-un poem numit „În pragul limilor”, scris în 30 aprilie 1969³:

„Mănăstirea e un fapt, nu este o problemă, o dilemă.

E poarta și e pragul, inefabila frontieră, întrepătrunderea a două lumi (...)

Biserica nu e azil, nu este consolare, nici refugiul neputinței, E sânul unde trebuiește suptă credința și puterea neclintită, Secretul care scoate la iveală omul din fiecare om...”

Pentru a ne da și mai bine seama de forța personalității cărturarului, iată cum începe un alt articol din carte, „Cultura – arta de a sluji Viața. Marginalii la Azaria și Misail. Dialog asupra culturii.”⁴:

„Academicianul Zoe Dumitrescu Bușulenga scria în prefața cărții profesorului Alexandru Mironescu, „Serile singurătății”, o apreciere cu o încărcătură deosebită: *Este de ajuns să parcurgi cu băgare de seamă o pagină scrisă de Alexandru (Codin) Mironescu, pentru pentru a-ți da seama, chiar de la primul nivel al receptării, că te găsești nu în fața unei fiițe obișnuite, chiar deosebit de dotată, ci în fața unei conștiințe de o adâncime și acuitate cum greu se mai găsește.* Cuvântul care dă greutate acestei fraze este „conștiință”. A fi conștiință înseamnă a realiza că ești ca persoană și că, în același timp, porți în tine întregul univers și ești responsabil pentru întregul univers. CONȘTIINȚA este memorie care vine din trecut și se impune acum ca judecată, este apreciere imediată a sufletului, dar mai este și forță și imperativ pentru viitorime. Este luciditate și responsabilitate. Ea îl face pe om să trăiască în toate cele trei dimensiuni ale timpului...”

Așadar, un cărturar de redescoperit, mediatizat printr-o carte binevenită... Și pentru că nu s-a insistat asupra prozei sale, ne face curioși și în această privință, mai ales din perspectiva unei istorii a literaturii și scriitorilor din spațiul covurluianotucean.

a.g.secară

Note:¹ Cf. paginilor 49-52 din cartea recenzată aici, articolul *Alexandru Mironescu – Mărturisitorul*, scris de Nicolae Rădulescu.

² Ibidem, p.51.

³ *Rolul Sfintei Mănăstiri Cernicaîn viața spirituală a lui Al.Mironescu și câteva cuvinte despre Rugăciune*, p.40, același volum omagial.

⁴ P.83, articol de Valentin Vesa.

Strada Portului

*continuare de la pagina 31

Crusoe”, atașat volumului “Amintiri din pădurile de Miconia”: *“Cum merg așa-i și drumul: încolțit / Pe-o muchie de apă și cuțit / Cu plopii toți căzuți în asfințit - / ... / La slujbă mă gândesc ... puteam lipsi / Căci bucuria asta de a fi / E treaba celor care nu sunt vii”* (“Cum merg așa-i și drumul”, pag. 287); cu o formulă prozodică interesantă, și clasică și novatoare, cu *terține* în rimă încrucișată și cu titlul preluat de la primul vers, cules cu *italice*. Poetul își asumă și o orgolioasă misiune de artist damnat: *“Acum sunt singur poți să mă întrebi / Cum de-am ajuns să tremur în lumină / Într-un ungher de liniște deplină -”,* cu conștiința artistului-cetățean: *“Căci noaptea mea la nimeni nu se-nchină, Și-n mulțumirea asta stau acei, / Care nici nu se zbat, nici nu suspină”* (“Acum sunt singur”, pag. 291); pentru că el, poetul *militant*, rămâne același naiv perpetuu, optimist incurabil, romantic, din vremuri curate, în faldurile somptuoase ale crezului său poetic: *“Eu tot mai cred că viața-i o poveste / Și că-n poveste zace un colind / Pe care-l știu cu ochii-nchiși...”* (“Eu tot mai cred”, pag. 293).

Volumul “Fructe de mare@yahoo.com” are doar cinci poeme în limba română, deși în volumul publicat în 2010, la Editura “Fundatia Culturală Antares”, există și variantele în alte trei limbi de circulație europeană, engleză, franceză și germană. Surprinzător, autorii colecției Opera Omnia – Poezie contemporană, Valeriu Stancu, Cătălin Bordeanu, Cristian Almășanu și Aurel Ștefanachi s-au oprit, pare-se nu întâmplător, la un singur poem-argument, cel care a și dat titlul volumului, “Fructe de mare@yahoo.com”, structurat în trei secvențe, pe o singură componentă tematică, voit *programatică*, cu valențe de *ars poetica*: “și voi mă întrebați ce e poezie / și eu vă răspund: sunteți chiar în fața ei!” (Op. cit., pag. 303); ca și cum ar mai fi fost nevoie de alte argumente lirice, ca să se știe cât de mare, de autentic și de... “*modest*” este poetul Corneliu Antoniu, în nota ușor persiflantă, sinceră și autoironică, dezarmantă dar convingătoare: “Pentru că / o viață întreagă am umblat ca Vodă prin lobodă / îmblânzind oglinzile perfecte / - mica deșertăciune a deșertăciunilor - / m-am mutat acum în / turla bisericii «Sfintele Principate» / într-o lucarnă pe unde intră curcubeul / și imnurile cerești în câte șapte limbi deodată” (Ibid.).

Un univers poetic, un *crez* poetic, pe un contur liric sinuos dar ascendent, insinuant și obsesiv, dar cu trimitere imperioasă spre condiția de poet a poetului Corneliu Antoniu, pe un lait-motiv orgolios, pe care-l transcriu din nou: “și voi vă întrebați ce e poezia / și eu vă răspund: sunteți chiar în fața ei”, o poezie cu totul interiorizată, cu modulații sentimentale grevate de rigori și efecte contradictorii.

DICȚIONAR

– Artiști plastici gălățeni (66) –

MANOLE, Aurel - pictor. S-a născut la 17 aprilie 1953, în satul Adam, comuna Drăgușeni, județul Galați. A absolvit Facultatea de Arte Plastice din Iași, secția Pedagogia artei și desen (1978); Licențiat în arte decorative și design (1996). Doctor în arte vizuale, Universitatea Națională de Arte, București. Profesor la Liceul de Artă din Brăila; 2002-2003, Profesor invitat la cursurile de vară, Universitatea Cornell, New York, S.U.A. Membru al UAPR, secția pictură, din 1990. Președinte al Filialei Galați a UAPR din 2006.

Studii în domeniul artelor decorative aplicate, concretizate în brevetul de invenție nr. 112176/1995, înregistrat la OSIM București cu titlul „Amestec de fuziune cromatică, procedeu de realizare și instrumente de lucru”.

Membru al mai multor asociații și fundații din țară și din străinătate: AFRA, Paris, Franța; Asociația Europeană de Science Fiction; președinte al Fundației „Astralis”, Galați; președinte onorific al Cenaclului „Sfera”, Brăila. Expoziții personale în țară și în străinătate: Bacău (1994, 1999); București (1986, 1987, 1988, 1990, 1991, 2000); Craiova (1999); Dortmund, Germania (1999); Galați (1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011); Iași (1977, 1989); Fayance, Franța (1990); Freundstadt, Germania (1992); Mamaia (1986); New York, S.U.A., Centrul Cultural Român (1992); Pietra Neamț (1992, 1993); Râmnicu Vâlcea (1999); Toronto, Canada (1988, 1989, 1990); Jerssy, Anglia (1993); Tecuci (1997, 2010). Participări la Tabere de creație: Anina, Caraș Severin

(1984); Lazarea, Harghita (1987); Amara (1989); Reșița (2005, 2007, 2008); Celic Dere, Tulcea (2006, 2007); Tabăra Internațională de pictură „Malko-Târnovo”, Bulgaria (2008); Tabăra Internațională de pictură Plopeni, Prahova și Herculane, Caraș-Severin (2008). A publicat cartea „Noi modalități și soluții de amestec al culorilor. Fuziuni cromatice dirijate în practica picturii”, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2009. Distincții: Premiul III la arte vizuale ROMCOM, Pitești (1988); Marele Premiu de Anticipație, Amara (1989); Premiul național pentru arte vizuale ROMCOM, București (1990); Marele Premiu EUROCON (1990); Premiul III pentru grafică la Concursul de Arte Vizuale „Panait Istratie”, Fayance, Franța (1991); Premiul pentru artă fantastică

Curiozitate

EUROCON, Vilnius, Lituania (1996); Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer, categoria C - „Artele plastice” (2004). Lucrări ale sale se află în colecții de stat și particulare din România și din Anglia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Franța, Germania, Italia,

Israel, Lituania, Olanda, Polonia, Spania, S.U.A..

Creația sa a străbătut câteva etape fără prea mari diferențe în privința temelor abordate, ci doar cu câștiguri ce privesc mai ales aprofundarea limbajului plastic. Aurel Manole a cultivat deopotrivă pictura și grafica, dar s-a manifestat cu reușite de-a dreptul impresionante și-n arta decorativă (tapiseria tridimensională). În pictură, ciclurilor „Efemeride”, „Engrame”, „Orașul”, în care artistul pornea de la datele realului, dar le transfigura, ridicându-le la rangul de metaforă și simbol, le-au urmat o serie de tablouri grupate sub genericul „Structuri”. Ele conțin imagini

ale unei lumi fantastice, ireale, vecine cu arta science-fiction, evidențiind cât de bine se simte artistul în lumea nemărginită a imaginarului. Câteva elemente-simbol revin și aici ca adevărate lait-motive: calul, inorogul, fluturii, lumea acvatică sau minerală, cosmosul. Ca limbaj pictural ele sunt cu totul deosebite. Pasta este fluentă, proaspătă, uneori ea este astfel așezată încât dă impresia reliefului.

La oglindă

Alteori capătă o patină de frescă. La t e h n i c a **pictografiei**, Aurel Manole a ajuns pornind nu de la monotipie, cum au crezut mulți, ci de la o tehnică mult mai veche, aceea a encausticii. Pictate pe lemn cașerat, pentru ca

astfel să fie înlăturată orice urmă de porozitate a materialului, tablourile din ciclul „Structuri” sunt de fapt niște peisaje imaginare, proiecții ale unei lumi posibile dincolo de cunoștințele noastre sau dincolo de actualele limite ale cunoașterii umane. Culoarea nu este niciodată aspră, rugoasă, ci dobândește sonoritate și strălucire, tonurile se întrepătrund întocmai ca-n encaustică. Lucrările de tapiserie tridimensională au surprins prin ideile vehiculate de artist, cât și prin realizarea plastică. Concepute ingenios, obiectele decorative închipuie forme și volume diferite: rădăcini, vârtelnițe, trunchiuri de copaci, șerpi,

cuiburi de pasări, liane etc. Aurel Manole valorifică firul de lână sau de bumbac, sfoara de Manilla (în forma naturală sau colorată), fibrele de sisal și alte materiale sintetice, alcătuind compoziții decorative ce pot ornamenta oricând spații interioare mai mici sau mai mari, înlăturând monotonia sau rigiditatea pereților, alăturându-le acestora frumusețea și noblețea artei autentice. Unele lucrări, ca cele reprezentând cuiburi sau liane, creează chiar acea atmosferă de mister specifică Deltei sau bălților Brăilei, amintindu-ne într-un fel de proza și minunatele descrieri ale lui Mihail Sadoveanu. După ce a încercat și unele experiențe cu ecouri din gramaticile constructivistă și cubistă, Aurel Manole și-a ancorat în ultimul timp creația în zona abstracției lirice (expozițiile deschise sub genericul „Semne”). În lucrările de dimensiuni mai mari, lirismul său este grav, reținut și meditativ, culorile sunt sobre, predomină roșul ternar, ocrul, albul, albastrul dramatic, brunurile, pământul de Siena. În schimb, în tablourile de mici dimensiuni, artistul este extrem de spontan, culorile se înmulțesc, păstrându-și puritatea, prospețimea și strălucirea. Apar galbenurile solare, violeturile, verzurile deschise, rozurile. Materia picturală câștigă în intensitate, pictorul mizează mult pe forța senzorial-expresivă, emoțională a culorii, pe virtuțile poetice și muzicale ale acesteia.

Bibl.: Corneliu Stoica, *Artiști plastici de la Dunărea de Jos*, Editura Alma, Galați, 1999; Corneliu Stoica, *Identități artistice*, Editura Alma, Galați, 2004; Corneliu Stoica, *Întâlniri confortante*, Editura Sinteze, Galați, 2007; Corneliu Stoica, *Interferențe*, Editura Sinteze, Galați, 2009; Valentin Ciucă, *Un secol de arte frumoase în Moldova*, vol. II, Editura

Art XXI, Iași, 2009; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011.

Colină în amurg

Eugen Holban și Florian Crihană - Sub semnul simfoniei griurilor

Asocierea într-o expoziție a plasticienilor gălățeni Eugen Holban și Florian Doru Crihană poate fi considerată hazardată la prima vedere, date fiind felul picturii practice de cei doi și problematica abordată de fiecare. Și totuși, vizitându-le expoziția găzduită de Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, constatăm că ceea ce-i unește este preferința ambilor pentru simfonia de griuri colorate, astfel că lucrările se susțin printr-un dialog de o deplină coerență.

Eugen Holban, cunoscut și pentru cercetările sale din domeniul etnografiei și artei populare din Moldova de Sud, materializate deocamdată în publicarea unui splendid album și a numeroase articole apărute în presa culturală gălățeană și în revistele de specialitate din țară, a revenit cu o expoziție personală după foarte mulți ani, demonstrând prin lucrările prezentate pe simeze că aceste cercetări nu au rămas fără ecou în creația sa. Tehnica în care sunt realizate cele 20 de lucrări este cea a pastelului, o tehnică pretențioasă și puțin practică în zilele noastre. Eugen Holban a pătruns adânc motivele întâlnite în arta populară, le-a asimilat, le-a înțeles semnificația și a reușit să le abstractizeze în compoziții în care doar discreția culorii și unele titluri sugerează izvoarele din care acestea își trag sevele. Totul este pictat în cheia abstracționismului liric, în acorduri de un rafinament la care a ajuns în urma unui exercițiu îndelungat în tehnica pastelului. Fie că se intitulează „Neliniște”, „Zbor întrerupt”, „Lebăda”,

Florian Crihană, Butoiul

„Solstițiu”, „Melancolie” sau „Noaptea lupului”, „Sântoader”, „Somnoroase păsărele”, „Mărul discordiei”, „Pasăre Măiastră”, „Un basm se înfiripă”, compozițiile sale atrag, emoționează, îndeamnă la îndepărtarea vălului misterului și la descoperirea mesajului încorporat de artist în materia sensibilă a culorii. Sugestiile și trimiterile sale la arta populară, la

Eugen Holban, Compoziție I

pe scoarțele moldovenești, pe ștergare sau pe vestimentația portului popular de la Dunărea de Jos sunt foarte discrete, făcute cu subtilitate. Eugen Holban plăsmuiește imagini care să-i pună în valoare individualitatea stilistică, transpuse pe suportul de hârtie sau de carton cu mijloace sintetice, sensibile, de mare finețe, bazate pe simbol și metaforă plastică. Poetica sa este a unui liric de substanță, care pune pe primul plan reflexivitatea, înălțarea spre zonele rarefiate ale spiritului. Compozițiile rezultate au coerență, sunt echilibrate, construite cu impecabilă știință, declanșează în sufletul privitorilor o claviatură de sentimente care-i tonifică și le trezește interesul pentru cunoașterea culturii acestui popor.

Grupate sub genericul „Bere de Bruges”, cele 15 lucrări ale lui Florian Doru Crihană continuă ciclul expus cu câțva timp în urmă, tot la Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, intitulat „Broderii de Bruges”, cu care artistul urmează să deschidă o expoziție personală în Belgia. Berea, fiind alături de dantelă, un alt produs de faimă al acestei țări (surse on-line arată că se cunosc aproximativ 500 de specialități de bere),

Crihană creează cu vervă umoristică situații comice pline de haz, care-l apropie pe iubitorul de artă și-l

deconectează, îi înlătură tensiunile și neliniștile acumulate zilnic, producându-i o stare de relaxare și satisfacție. Butoiul cu bere, halba, personaje masculine și feminine surprinse în varii ipostaze satirice populează tablourile sale, întâlnindu-le chiar și în locuri de neimaginat. Fantezia artistului nu cunoaște limite. Berea se revarsă din abundență în valuri pe terasa unui restaurant („Spumă la terasă”), canalele care traversează Bruges-ul devin „Canale cu bere”, halba este element de arhitectură al unor grandioase turnuri („Turnul”), un camion încărcat cu butoaie este pe punctul de a se răsturna de la înălțimea unui pod, în timp ce berea se amestecă cu apa canalului („Camionul”). Butoiul ia forma ugerului unei vaci („Mulsul vacii”), este gata să zboare aidoma unui balon (Zborul”) sau este multiplicat într-o ipostază ce seamănă cu înfățișarea unei locomotive („Locomotiva”). Femeile dantelărese sunt

Eugen Holban, Neliniște I

transportate într-un vehicul alături de butoaie („Dantelăresele”), doi transportatori ai unui butoi, oboșiți de efort, se odihnesc sub un felinar stradal („Felinarul”), printr-un mare pahar răsturnat înaintea câteva bărci. Însăși poarta orașului Burges are ca semne emblematice elemente ce-i invită pe turiști la un pelerinaj stropit cu lichidul auriu, spumos și răcoritor. Este în obișnuința lui Florian Doru Crihană ca multe situații comice să le proiecteze pe fundalul sau în proximitatea unor edificii cu o arhitectură impunătoare, fapt care sporește interesul privitorilor și le dă prilejul să admire măiestria artistului în construirea unor peisaje ample,

Florian Crihană, Maneken-Pis

Florian Crihană, Dantelăresele

în crearea unei atmosfere de mare efect stenic. Gama de griuri colorate folosită este subordonată unui desen clar, precis, intrat de mult în practica acestui mare meșter al penelului umoristic.

Apreciem prezența împreună a celor doi plasticieni gălățeni pe simezele aceleiași galerii, două personalități distincte, cu universuri artistice diferite, dar cu aceeași aplecare spre lucrul făcut cu seriozitate, menit să emoționeze, să înalțe spiritual și să rămână.

declare că mijlocul cel mai propice pentru atingerea acestui scop pare a fi alegerea unei localități intermediare ca antrepozit, unde atât piroscafele austriece de Dunăre, cât și cele de Odessa pot să-și descarce mărfurile, debarce pasagerii și să efectueze schimbul lor reciproc.

Se consideră că, cu cât această localitate va fi mai aproape de gura de vărsare a Dunării, cu atât aceasta va oferi mai multe facilități piroscafelor de Odessa.

Punctul Sulina pare la prima vedere cel mai convenabil; dar o examinare atentă a localității i-a convins curând <pe oficialii societății> că Sulina nu oferă nici-o facilități care să asigure condiții care sunt indispensabile pentru înființarea unui antrepozit, deoarece situarea sa dăunătoare sănătății și lipsa totală a oricăror comodități necesare se opun acestui lucru.

Era normal.

La 1835, în data de 5 mai, localitatea arăta în felul următor.

...Souli sau Soulina era odinioară un mic burg; astăzi nu se găsesc decât 8 barăci construite din stuf și lemn unde locuiesc căpitanul vasului de pază împreună cu familia sa, echipajul canonierei și câțiva pescari.

Pâlcuri de sălcii cresc pe acolo și în mijlocul lor fluviul cu o lățime de 150 până la 160 de stânjeni separă cele două maluri; pe cel din stânga se afla deasemenea odinioară un far, câteva case și o cafenea turcească care nu se mai văd astăzi.

Acolo există încă urmele unei cazarme construite în anul 1807 de Ruși pentru a adăposti un batalion.

Mulți pescari locuiesc pe insulele Dunării, câțiva dintre cei ce stateau lângă colibele lor conice sau care traversau fluviul vâslind în pirogile lor ne aduceau aminte de imaginile oferite de băștinașii din insulele din Oceanul Pacific, cu care seamănă frapant de mult.

Să recunoaștem nu era un loc propice pentru operațiunile complexe de transbord a mărfurilor și pasagerilor, loc care, totuși, la insistența aceluiași Mihail Semionovici Voronțov avea să se transforme cu timpul într-un oraș din Far West, ptiu drace, Estul Îndepărtat!

Așadar, oficialii companiei dunărene de piroscafe susțineau alternativa cea mai viabilă.

Direcțiunea societății din Viena crede astfel că poate propune Galațiul, oraș situat pe malul stâng al Dunării, care, cu toate că este mai depărtat de gurile ei, oferă sub alte raporturi, avantaje și facilități mult mai considerabile decât celelalte localități situate mai aproape de această gură de vărsare.

Prezența unui consul al Austriei în această localitate nu este mai puțin importantă.

Astfel, acesta va fi unul din punctele asupra cărui cele două societăți vor trebui să se înțeleagă și nota de mai sus citată de ministerul imperial – din data de 9 ianuarie 1836 s.n.- anunță că societatea din Odessa se află încă în aceleași

dispoziții pe care le-a manifestat în această privință anul trecut.

Atenție, anul propunerii avansate de Mihail Semionovici Voronțov era 1835 și aceasta fusese concepută în urma vizitei sale la gurile și în Delta Dunării însoțit de Taitbout de Marigny, nu mai puțin celebrul hidrograf al Mării Negre din prima jumătate a veacului 19, între 4 și o zi rămasă necunoscută a lunii mai a anului menționat.

Numai că exista o problemă.

(va urma)

Suflet către Suflet!

Agenda Centrului Cultural Dunărea de Jos Galați

Luna noiembrie cuprinde programele cu proiectele:

MEMORIA – Proiecte: Revista „Dunărea de Jos”, Cubul critic „OBLIO”, Clubul umoriștilor „VERVA”, Editare cărți, CD-uri, DVD-uri, pliante etc.

ROGVAIV – Proiect: Seri culturale ale etniilor (concerte, spectacole)

VISIO – Proiecte: Arte Vizuale, Arta Fotografică, Artele Spectacolului

MEGALOPOLIS - Proiecte: „POEZI-MĂ”- proiect de lecturi publice, fotograme, jurnal, campanie proletară, participare națională, Parteneri: U.S.R.- Filiala Sud Est

CLEPSIDRA- Proiecte: FILANTROPIA(concerte)

POMUL VIEȚII- Proiecte: Tezaur etnofolcloric, Casa Satului, Valori autentice ale culturii populare tradiționale

SATUL DIN NOI- Proiect: Tânăru și tradiția strămoșilor

RO-ETHNOS- Proiect: la români de sărbătoare, Șezătoarea, Selecții locale pentru Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile”.

PĂMÂNT ȘI SUFLET- Proiecte: Târgul Meșterilor Popolari - Târgul de Sf.Andrei

Am revenit la... Tematici!

Numărul 129 va avea ca temă

Facebook

Numărul 130

Cum vă petreceți Sfârșitul lumii?

Numărul 131

Winterfresh

Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural Dunărea de Jos Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (<http://www.ccdj.ro/>) ori pe adresa de facebook *Ccdj Galați*. Adresa on-line a revistei și arhiva parțială se găsesc pe aceeași adresă web.

EDITOR:
CONSILIUL JUDEȚULUI GALAȚI
CENTRUL CULTURAL “DUNĂREA DE JOS”

Suflet
câte suflet!

DIRECTOR:

REVISTA **SERGIU DUMITRESCU**

 DUNĂREA DE JOS

 apler

Revista Dunărea de Jos este membră
**APLER (Asociația Publicațiilor Literare
și a Editorilor din România)**

Redactor-șef: Florina ZAHARIA

florina.zaharia@ccdj.ro

florinazaarina@yahoo.com

Secretar de redacție, layout, documentare:

a.g.secară

adi.secara@ccdj.ro

secaradi@yahoo.com

Rubrici:

Pr.Eugen DRĂGOI, Eugen HOLBAN,
Ion HORUJENCO, Petru IAMANDI,
George LATEȘ, Radu MOȚOC, Katia NANU,
Ionel NECULA, Nicoleta ONOFREI,
Vasile PLĂCINTĂ, Mitruț POPOIU,

A.G.SECARĂ, Corneliu STOICA, A.VELEA
Culegere și corectură: Laura DUMITRACHE

Realizarea copertelor: Eugen UNGUREANU

Foto coperta I: Ionuț Valentin ANGHEL

ISSN: 1583 - 0225

Adresa: Strada Domnească nr. 61, Galați
cod 800008; tel/fax: 0236/418400; 415590
e-mail: office@ccdj.ro www.ccdj.ro

Responsabilitatea pentru grafie, conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Fotografii din arhiva Centrului sau alte surse, precizate când este cazul.

Publicații din... Sud sosite la redacție

Pe drumul integrării europene...

Reîntâlnirea cu jurnalistul și poetul Petru Botezatu, cu ocazia sărbătoririi limbii Române de la Cahul, din 31 august 2012, când a și fost lansat volumul său de poezie, „Beresith” (Facerea), ne-a adus aminte și de publicația coordonată de domnia sa, săptămânalul „Curierul de Sud”, sursă de informare pentru locuitorii din sudul Republicii Moldova... Într-un interviu realizat cu Cristina Stănculescu și Julien Danero Iglesias, cercetători la Centrul pentru Studiarea Vieții Politice al Universității Libere din Bruxelles, care au realizat un studiu privind percepția cahulenilor vizavi de fenomenul integrării europene, se subliniază ideea că ar trebui să se încerce să se depășească diferențele interetnice, fără a se renunța la ce înseamnă să fim noi înșine... S-a observat, referitor la dorința de integrare, că nu este doar un discurs politic, ci și „o aspirație la nivelul vieții de zi cu zi și că, pentru o mare parte a celor pe care” i-au întâlnit „integrarea în Uniunea Europeană este o posibilitate de a trăi mai bine, în primul rând, iar, apoi, poate îndeplinește și o aspirație mai veche, faptul că Republica Moldova se află pe harta Europei este considerat și un drept în sine”.

O profesoară de istorie, Claudia Galaju, trage un semnal de alarmă în articolul „Studiarea istoriei românilor – un imperativ neglijat”, considerând „că este necesară o perioadă de încă cinci ani de studiere separată a cursurilor de istorie universală și istorie a românilor, pentru a compensa etapele în evoluția științei istorice din Republica Moldova, când nu se studia istoria națională și exista abordarea comunistă în predarea disciplinei”, aceasta deoarece în Republica Moldova, aflându-se în perioada de constituire a statutului, studierea istoriei integrate care, actualmente, se studiază în țările europene, ar fi oarecum nepotrivită...

In memoriam Constantin Carbarău

Numărul din august al revistei „Sud”, care apare în Giurgiu, îl omagiază pe unul dintre fondatorii revistei, Constantin Carbarău, plecat dintre noi la cele veșnice... În același timp, ni se aduce aminte că se împlinesc 140 de ani de la moartea lui Dimitrie Bolintineanu, un scriitor aproape uitat... Semnalăm și editorialul „Provincia” de Vasile Grigorescu... (a.g.s.)

Perla Dunării

Centrul Cultural „Dunărea de Jos” organizează în data de 18.10.2012, cea de-a cincea ediție a Festivalului – concurs de muzică populară pentru copii și tineri interpreți „Perla Dunării”.

Acest eveniment se adresează tinerilor soliști vocali amatori; este gândit ca o competiție artistică în domeniul interpretării cântecului popular și are ca scop promovarea valorilor, frumusețea folclorului muzical și descoperirea de tineri talente din zona Galațiului.

Concursul va fi structurat pe două categorii de vârstă: 6-11 ani și 12-18 ani.

Concurenții care se încadrează la prima secțiune (intervalul de vârstă 6-11 ani) vor trebui, la alegere, să prezinte pe scurt un obicei tradițional specific zonei, costumul popular sau să prezinte un fragment din literatura populară românească (snoave, cimilituri, întâmplări, ghicitori) și un cântec interpretat cu acompaniament orchestral, iar concurenții care se încadrează la a doua secțiune (intervalul de vârstă 12-18 ani) vor trebui să interpreteze în mod obligatoriu două piese din repertoriul muzicii populare din zona Moldovei, după cum urmează:

- § -Un fragment de baladă sau doină fără acompaniament;
- § - Un cântec interpretat cu acompaniament orchestral.

Se vor acorda importante premii în bani pentru fiecare dintre cele două categorii de vârstă. Festivalul se va desfășura sub forma unui spectacol concurs cu public.

Concurenții vor fi acompaniați de orchestra de muzică populară a Ansamblului folcloric „Doina Covurluiului” a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

LOCAȚIE: TEATRUL MUZICAL „NAE LEONARD”, începând cu orele 16:00, intrarea fiind liberă.

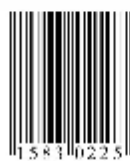

Suflet către Suflet!

Biblioteca Digitală

http://www.ccdj.ro/editura_biblioteca.html

128 octombrie - România, citește-mă!

Galati, cod- 600038, Str. Domnească Nr.61

Tel/Fax 00-40-236-413400/4-5590 E-mail: office@ccdj.ro - www.ccdj.ro

15810225

CITEȘTE-MA!